ΑΓΙΟΝΙΚΟΔΗΜΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΑΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΨΑΛΤΗΡΙΟΥ 11

ΨΑΛΜΟΣ
77
φθέγξομαι προβλήματα απαρχής

Τοῦτο τό ρητό εἶναι προφητεία τῶν παραβολῶν πού εἶπε ὁ Κύριος στά εὐαγγέλια γιατί λέει ὁ εὐαγγελιστής ἀναφέροντας αὐτολεξεί τό ρητό ταῦτα πάντα ἐλάλησε ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις καί χωρίς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς ὅπως πληρωθεῖ τό ρηθέν διά τοῦ Προφήτου λέγοντος ἀνοίξω τό στόμα Μου ἐν παραβολαῖς ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπό καταβολῆς κόσμου. Καί προβλήματα ἐδῶ ὀνομάζει τίς ἴδιες παραβολές κι ἀντί προβλήματα εἶπε κρυμμένα ὁ εὐαγγελιστής προσέχοντας στό ἑβραϊκό κείμενο πού καί τοῦτο καί κεῖνο δηλώνει ἐπειδή ὅλες οἱ εὐαγγελικές παραβολές κρυμμένη εἶχαν τήν ἀλήθεια κι ἀπό δῶ κι αἰνίγματα λέγονται ἀλλά καί τό ἀπαρχῆς πού λέγεται δῶ ἀπό καταβολῆς κόσμου εἶπε ὁ εὐαγγελιστής προσέχοντας καί κατά τοῦτο στό κείμενο τοῦ ἑβραϊκοῦ καί τό φθέγξοιμι ἐρεύξομαι εἶπε ὁ εὐαγγελιστής πού 'ναι σχεδόν ἕνα μέ τό φθέγξομαι. Εὐαγγελική παραβολή εἶναι λόγος γιά κάτι πού 'γινε. Μή γενομένου κατά τό ρητό ἀλλά δυναμένου νά γίνει τροπικῶς καί δηλωτικός πραγμάτων ἐκ μεταλήψεως ὅσων λέγονται μέσα στήν παραβολή γιατί δέν ἔγινε αὐτό πού λέγεται ἰδού ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι... δέ νομίζω τόν ὅρο τοῦτο τῆς παραβολῆς νά ἁρμόζει στό ἀνοίξω τό στόμα μου ἐν παραβολαῖς γιατί ἔγινε ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησε θαυμάσια ἐν γῇ Αἰγύπτῳ κατά τά ρητά πραγμάτων γενομένων ἀλλά κατά διάνοια ἀναγομένων μέ τρόπο διηγήσεως παραβολῶν γιά κάποια πνευματικά πού σύμβολά τους ἦταν τά γραμμένα καί γεγονότα κι ὅποιος δέ θέλει ἕτερο ὅρο τῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς κι ἄλλο τῆς ψαλμικῆς ἐδῶ ὀνομάζει ἀλλά ἕνα καί τό αὐτό ἄς νοήσει ὅταν ἀναφέρεται ἀνοίξω τό στόμα μου ἐν παραβολαῖς ὄχι γιά τά θαυμάσια ἀπό τήν Ἔξοδο ἀλλά γιά τίς εὐαγγελικές παραβολές τοῦ Χριστοῦ πού εἶπε στόν προφήτη προσέχετε λαός Μου τῷ νόμω Μου.

όσα ηκούσαμεν και έγνωμεν αυτά και οι πατέρες ημών διηγήσαντο ημίν

Τά ὅσα ἐδῶ δέν ἀναφέρονται στά προβλήματα ἀλλά λαμβάνονται καθαυτό θαυμαστικῶς ἀντί πόσα ἀκούσαμε τόσο παρά τῶν διδασκάλων ὅσο καί παρά τῆς θείας ΑΓ γιατί θέλει νά πεῖ ὁ προφήτης πόσες πολλές εὐεργεσίες ἐνέργησε ὁ Θεός στούς παλαιούς Ἑβραίους καί πόσο ἐξεναντίας κεῖνοι παρόργισαν καί λύπησαν τό Θεό κι ἀκολούθως ὅσα κακά ἔπαθαν γιά τόν παροργισμό τους αὐτόν κι ἀκούσαμε εἶπε ἐκ προσώπου του ὁ Κύριος γιά τό προσλημμα τῆς ἀνθρωπότητος ἐπειδή κι αὐτός ὡς ἄνθρωπος τά ἄκουσε καθώς καί μεῖς καί τά γνωρίσαμε ἀντί βεβαιωθήκαμε περί αὐτῶν καί δέν ἀκούσαμε λέει ἁπλῶς αὐτά ἀλλά καί πληροφορηθήκαμε. Κι οἱ μαθητές ἀποκρίνονται καί λένε ὅσα ἀκούσαμε καί γνωρίσαμε καί δέν εἶναι γιά ὅλους τό ἀκού-ειν καί γινώσκειν παρά μόνο τῶν συνιέντων τούς λόγους ὥστε ὅσα παρά τῶν πατέρων διδαχτήκαμε ἀκούγοντας πάντα ταῦτα διά τῶν ἔργων καί τῆς παρουσίας τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ γνωρίσαμε κι ἔτσι ὅσοι ἔχουν νοῦ Χριστοῦ τά συνῆκαν πνευματικῶς ἀφοῦ

διηγήθηκαν οἱ κατά σάρκα πατέρες κι αὐτοί διά ἐπιστήμης καί ἕτερους γέννησαν νά μποροῦν καί τούς μετά ἀπό αὐτούς νά διηγηθοῦν. Ἐνικῶς ὁμιλεῖ ὁ Χριστός παραπάνω κι ἐδῶ πληθυντικῶς ὑποκαταβάς τῆς θεότητός Του καί ἀνθρωπίνως ὁμιλῶν συμπαραλαμβάνοντας καί τούς κατά σάρκα ὁμογενεῖς Του καί μαθητές ἀφοῦ ὅταν τόν οἰκεῖο νόμο τούς πρόβαλλε μέ βασιλική αὐθεντία ἐξ ἑνός προσώπου ὁμιλεῖ ἐνῶ τώρα ὅταν τῶν παλαιῶν ἀναγνωσμάτων τή διήγηση ἐπιτέμνεται –διηγεῖται περιληπτικά καί– κοινοποιεῖται τό λόγο καί ἀκούσαμε εἶπε γιά τό πρόσλημμα. Ἀφοῦ εἶπε παραπάνω πώς ἀκούσαμε προσθέτουν ἐδῶ καί ὅτι ἀπό τούς πατέρες μας καί πατέρες λέει τώρα ὄχι κατά φύση ἐπειδή δέ μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι τούς δίδαξαν οἱ ἐξ ἐθνῶν πιστοί αὐτά οἱ κατά φύση τούς γονεῖς εἰδωλολάτρες ὄντες καί χωρίς νόμο ἀλλά λέει τούς κατά θέση πατέρες ὅπως ὁ Μωυσῆς κι οἱ λοιποί προφῆτες καί ἱεροί συγγραφεῖς καί πρός τούτοις κι οἱ ἐξηγητές τους καί διδάσκαλοι τοῦ λαοῦ καθώς εἴπαμε ἀφοῦ τῶν παλαιῶν πατέρων κείνων καί προφητῶν Υἱός ὁ Χριστός διά τῆς Μητρός Του κι οἱ ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ καί τούτων τοῦ Χριστοῦ δηλαδή καί τῶν ἀποστόλων υἱοί εἶναι ὅλος ὁ χριστιανικός λαός.

Οἱ γονεῖς διηγήθηκαν τά διδάγματα αὐτά ἀμέσως στά δικά τους τέκνα ὅμως δέν τά κρυψαν κι κεῖνα πού ’μαθαν ἀπ’ τή μεταγενέτερη γενεά ἀλλά ὁμοίως κι αὐτά διηγήθηκαν στούς υἱούς τους κεῖνα πού ’μαθαν κι ἔτσι πάλι οἱ υἱοί τους τά διηγήθηκαν στούς μεταγενέστερους γιατί νόμος ἦταν πού πρόσταζε αὐτά πρόσεχε σεαυτῶ... μή ἐπιλάθῃ πάντας τούς λόγους οὕς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου καί συμβιβάσεις τούς υἱούς σου καί τούς υἱούς τῶν υἱῶν σου. Τό καί οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο ἡμῖν πού ’πε παραπάνω ἑνώνεται μέ τό ἀπαγγέλοντες καί τοῦτο τό οὐκ ἐκρύβη ἀπό τῶν τέκνων αὐτῶν εἶναι διαμέσου κατά σχῆμα ὑπερβατό καί τά ἴδια ἔργα τοῦ Θεοῦ αἰνέσεις καί δυναστεῖες καί θαυμάσια ὀνομάζει αἰνέσεις ὡς αἰνετά καί δυναστεῖες ὡς θείας δυνάμεως δηλωτικά καί θαυμάσια ὡς θαυμαστά καί δυναστεῖες ὀνομάζει τίς κατά τῶν ἐχθρῶν δυνάμεις πού ’κανε ὁ Θεός καί θαυμάσια τά θαύματα πού ἐνέργησε ὁ Θεός στό δικό του λαό τά ὁποῖα θά διηγηθεῖ κατά μέρος. Δέ γεννᾶ ἕτερα ἀλλά στά τέκνα τους πάντα ἔπραξε τά μεγαλουργήματα ὁ Σωτήρ καί γιά τοῦτο καί δέν ἔπαψε νά τούς παραγγέλλει τίς αἰνέσεις τοῦ Κυρίου καί τίς δυναστεῖες Του.

Τοῦ ἀνέστησε μαρτύριο ἐν Ἰακώβ εἶναι ἐξήγηση τό ἀκόλουθο: δηλαδή τό νόμο ἔθετο ἐν Ἰσραήλ γιατί τό ἀνέστησε σημαίνει τό ἴδιο πού δηλώνει καί τό ἔθετο καί μαρτύριο πάλι κι ὁ νόμος ὀνομάζεται καθώς προειπώθηκε στόν ιη΄/18ο. Ἀλλά κι ὁ Ἰακώβ ὁ ἴδιος ὀνομάστηκε Ἰσραήλ πού ἀξιώθηκε νά παλαίψει μέ τό Θεό καί ποιός εἶναι ὁ νόμος αὐτός; Ἄκουσε. Τό τοῦ ἐδῶ εἶναι περιττό καί νομοθέτησε τοῦτο ὁ Θεός στούς Ἑβραίους ὥστε κεῖνα πού πρόσταξε ὁ Θεός στούς πατέρες μας κεῖνοι πάλι νά γνωρίσουν καί νά διηγηθοῦν στούς δικούς τους υἱούς. Μαρτύριο ἡ σκηνή στήν ἔρημο πού ’χε τίς πλάκες τοῦ μαρτυρίου δηλαδή τοῦ νόμου καί τοῦτο παρακελεύει μέ τή νομοθεσία ὥστε ὅπως ἀκριβῶς κλῆρος νά παραπέμπεται ἡ διήγηση τῶν θαυμάτων ἀπό πατέρες στούς ἀπογόνους Του. Ὥστε μαρτύριο λοιπόν ἡ σκηνή ὅπου ἡ κιβωτός κι ὁ νόμος μέσα καί τά

Χερουβίμ καί τό ἱλαστήριο κι ἡ λυχνία κι ἡ τράπεζα κι ἡ πρόθεση τῶν ἄρτων. Νόμος δόθηκε στούς πατέρες τους παιδαγωγός στή γνώση διά τοῦ νόμου πώς κατά καιρούς θά ἐπιδημήσει ὁ Σωτήρ στό γένος ἀφοῦ ὅμως παρέβηκαν τό μαρτύριο καί τό νόμο μαρτύριο ἕτερο τό σῶμα ἔδωσε ναό τοῦ ἐνοικοῦντος Θεοῦ Λόγου λύσατε τόν ναόν τοῦτον καί ἐν τρισίν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.

ουκ εκρύβη από των τέκνων αυτών
νόμον έθετο εν Ισραήλ
ίνα θώνται επί τον Θεόν την ελπίδα
γενεά σκολιά και παραπικραίνουσα

Ὥστε ἀπ' τή διήγηση αὐτή μαθαίνοντας οἱ μεταγενέστεροι ὅσα ὑποσχέθηκε νά κάνει ὁ Θεός στούς ἐλπίζοντες σ' Αὐτόν νά βάλουν ὅλη τους τήν ἐλπίδα στό Θεό. Ὥστε οἱ μεταγενέστεροι μελετώντας τίς προγονικές διηγήσεις νά μή λησμονήσουν τά ἔργα τοῦ Θεοῦ πού παραπάνω ὀνόμασε δυναστεῖες Θεοῦ καί θαυμάσια καί νά ζητήσουν δηλαδή νά ἀκολουθήσουν στίς ἐντολές Του γιατί κεῖνος πού ζητεῖ κάτι αὐτός καί στό ἴχνος ἐκείνου ἀκολουθεῖ καί γενεά ἑτέρα μπορεῖ νά εἶναι κι οἱ χριστιανοί πού ξέρουν ὅλα στήν ΠΔ διηγήματα καί θαυμάσια τοῦ Θεοῦ.

Ὥστε ὅπως ἡ παλιά ἔτσι νά μή γίνει κι ἡ μεταγενέστερη γενεά. Σκολιά γιατί δέν εἶχε πίστη ὀρθή καί στέρεη στίς ἐπαγγελίες τοῦ Θεοῦ ἀλλά ἐν καιρῷ περιστάσεως ἀπιστοῦσε σ' αὐτές παραπικραίνουσα γιατί γόγγυζε κατά τοῦ Θεοῦ ὅταν θά τύχαινε νά ἀπαντήσει καμιά δυσκολία καί πειρασμό καί γιατί δέν ὑπέφερε οὔτε τῆς ἄρεσε ἡ ἐλευθερία ἀπό τήν Αἴγυπτο παρά νόμιζε κιόλας προτιμότερη τή σκλαβιά στήν Αἴγυπτο καθώς πάντα ταῦτα διηγεῖται σέ πολλά μέρη ἡ βίβλος τῶν Ἀριθμῶν. Θά ἀπαγγείλλουν τίς αἰνέσεις τοῦ Θεοῦ μέ τούς παιδαγωγούς ἀποστόλους γιά νά μή ζητήσουν τίς θεῖες ἐντολές καί μιμηθοῦν τήν κακοδαιμονία τῶν πατέρων. Γιά νά μήν γίνει ἡ μεταγενέστερη γενεά σάν κι ἐκείνη τήν παλιά τῶν Ἑβραίων ἡ ὁποία δέν ὄρθωσε τήν καρδιά της ὥστε νά πιστεύει στό Θεό μέ ἁπλότητα καί βεβαιότητα ἀλλά σκολίαζε διστάζοντας κι ἀμφιβάλλοντας κι οὔτε φάνηκε πιστή στό Θεό καί στά λόγια Του καί πνεῦμα ἐδῶ ἡ ψυχή. Ἐκείνη ἡ γενεά δέν εἶχε εὐθεία τήν καρδιά στό Θεό οὔτε καί πίστη εἶχε τό πνεῦμα της μέ τό Θεό καί πνεῦμα ἡ προαίρεση ἐδῶ κι ἡ γνώμη καί διάθεση ἀφοῦ μέ γλώσσα πάντως μόνη τήν πίστη ἐπηγγείλαντο κι ὄχι μέ ὅλη τήν καρδιά καί καθαρό τό πνεῦμα.

ουκ εφύλαξαν την διαθήκην του Θεού

Μέ τά λόγια τώρα αὐτά φανερώνει ποιά στάθηκε ἡ αἰτία γιά τήν ὁποία νικήθηκαν ὅλες οἱ φυλές δηλαδή γιατί δέ φύλαξαν τή διαθήκη τοῦ Θεοῦ καί διαθήκη οἱ συνθῆκες κι ὑποσχέσεις πού κατά διάφορους καιρούς ἔκανε ὁ Θεός μαζί τους ὅταν τούς ἔφερε στή γῆ τῆς ἐπαγγελίας καί νόμος οἱ ἐντολές Του. Οἱ υἱοί Ἐφραίμ λοιπόν δηλαδή ἅπας ὁ Ἰσραήλ διδάχτηκαν νά μάχονται μέ τούς πονηρούς δαίμονες καί κατασκευάστηκαν σ' αὐτό σάν τό τόξο ἀκριβῶς καί μεταβλήθηκαν τόν καιρό τοῦ πολέμου ἀφοῦ πῶς δέ μεταβλήθηκαν ὅταν τό Δεσπότη καί Θεό ἀρνήθηκαν καί τόν ἑαυτό τους πρόσκλιναν καί στράφηκαν στό Βαραββά δηλαδή στό σατανᾶ; Ἔπειτα αἰτίας παράθεση γιατί τήν κοινή τοῦ εὐαγγελίου παράδοση δέ φύλαξαν πού 'ναι διαθήκη καί νόμος καί πολλά εὐεργετούμενοι πάντα ἀπέρριψαν τῆς μνήμης καί τούτου ἀπόδειξη τό παραδοῦναι Αὐτόν

στόν Πιλάτο ἀφοῦ δέν πίστεψαν σ' Αὐτόν πού τούς εἶπε Ἐγώ ἐκ τοῦ Πατρός ἐξῆλθον καί ἥκω.

ὑδωρ εκ πέτρας
παρεπίκραναν τον Ὕψιστον εν ανύδρω

Τοῦτο πού λέει ἐδῶ πού ἔγινε στήν ἔρημο τῆς Κάδδης δύο φορές ἀνέβλυσε ὁ Θεός νερό στούς Ἑβραίους κατά διαφόρους καιρούς καί τόπους πρῶτα στό ὄρος Χωρήβ ὅπου ὁ τόπος ὀνομάστηκε πειρασμός καί λοιδόρηση γιατί πείραζαν οἱ Ἑβραῖοι τό Θεό δοκιμάζοντας τή δύναμή Του κι ἀπιστώντας στά τόσα θαύματα πού εἶδαν πρότερα καί γι' αὐτό λοιδοροῦσαν κατηγορώντας τόν Μωυσῆ πού τούς ἐξήγαγε ἀπό τήν Αἴγυπτο στίς ἐρήμους καί δεύτερο ἐν Κάδδης ὅπου ὁ τόπος ὀνομάστηκε ὕδωρ ἀντιλογίας γιατί ἀντέλεγαν οἱ Ἑβραῖοι στό Θεό γογγύζοντας ἀφοῦ ὁ Θεός τούς πρόσταξε διά Μωυσέως νά πείθονται στά προστάγματά Του καί νά θαρροῦν σ' Αὐτόν ἐνῶ οἱ σκληροκάρδιοι Ἑβραῖοι δέν προθυμοποιοῦνταν νά πειστοῦν στά λόγια Του καί νά θαρρέψουν σ' Αὐτόν ἀλλά τό σχίσιμο τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης καί τῶν πετρῶν ὁ Θεός οὐκ ἀμέσως ἀλλά διά τοῦ Μωυσέως τέλεσε. Ὅπως ἀκριβῶς λοιπόν τότε ἡ φύση τῆς πέτρας ἀντιτυπῆς καί στερέμνια ποτό στούς διψασμένους ἔγινε σέ μαλακότητα ὕδατος κι ἡ ἀντιτυπία κι ἡ ἀντίσταση τοῦ τραχέος διαλύθηκε ἔτσι κι ὁ Χριστός ἡ πέτρα κατά τόν ἀπόστολο ἄνικμη –χωρίς ἰκμάδα καί ξερή– καί ἀντιτυπής στούς ἀπίστους ἀλλά ἄν προσάγει κανείς τή ράβδο τῆς πίστεως ποτό γίνεται τότε στούς διψῶντες κι εἰσρέει μέ- σα σέ κείνους πού Τόν εἰσδέχονται Ἐγώ καί ὁ Πατήρ ἐλευσόμεθα καί μονήν παρ' αὐτῷ ποιήσωμεν.

Τό τοῦ ἐδῶ περιττό ἐπειδή οἱ ἁμαρτίες πού ἔκαναν οἱ Ἑβραῖοι στήν ἔρημο ἦταν γνωστές ἀπό τά βιβλία τοῦ Μωυσέως καί γιά τοῦτο ὁ προφήτης δέν τίς ἀριθμεῖ παρά ἀπαρατηρήτως εἶπε ἀκόμα πώς ἀκόμη ἥμαρτον καί ποιά ἥμαρτον ἀκόμη; Ἄκουσε. Οἱ Ἑβραῖοι παρεπίκραναν τό Θεό γογγύζοντας καί ἀπαρεσκόμενοι στήν ἐλευθερία ἐξ Αἰγύπτου ὅπως προειπώθηκε γενεά σκολιά καί παραπικραίνουσα καί ποῦ παρεπίκραναν τό Θεό; Σέ τόπο ἤ σέ γῆ ἄνυδρη καί ξερή.

κατελάλησαν του Θεού

Καταλάλησαν δηλαδή γόγγυσαν ἐναντίον τοῦ Θεοῦ λέγοντος πώς θά τούς θανατώσει ὁ Θεός ἀπό τήν πείνα καί στέρηση τῶν ἡδονικῶν φαγητῶν κι ἄρα ἔχει τή δύναμη ὁ Θεός νά μᾶς ἑτοιμάσει τράπεζα φαγητῶν πού ἐπιθυμοῦμε στήν ἔρημο;

οργή ανέβη επί τον Ισραήλ

Κι ἄν τά παραπάνω εἶπαν οἱ Ἑβραῖοι μέ τή διάνοιά τους καί μ' αὐτά πείρασαν τό Θεό τούς ἄκουσε ὅμως ὁ καρδιογνώστης Θεός σά νά θελαν νά τά ποῦν καί μέ τόν προφορικό λόγο καί τό ἀνεβάλετο ἐχολώθη ἔχει γραφεῖ δηλαδή θυμώθηκε ἐπειδή κεῖνοι πού χολώνουν καί θυμώνουν συνηθίζουν νά ἀναβάλλουν δηλαδή νά ἀνασηκώνουν τά ἐνδύματα καί νά ἀνασκουμπώνονται ἑτοιμαζόμενοι νά ἐκδικηθοῦν. Καί γιά τοῦτο ὁ Μωυσῆς ἔλεγε καί ἐθυμώθη ὀργή Κύριος καί ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ κατά Κυρίου καί κατέφαγε μέρος τῆς παρεμβολῆς καί Ἰακώβ καί Ἰσραήλ τό λαό τῶν Ἑβραίων ὀνόμασε

γιατί κατάγονταν ἀπ' αὐτούς. Ἀγανάκτησε ὁ Κύριος τῶν ὅλων κι ἀνέβαλε νά τούς δώσει τή γῆ τῆς ἐπαγγελίας ὅπως εἶχε πεῖ στούς πατέρες τους καί τούς ἐξέδωσε σέ τιμωρίες παντοδαπές ἀλλά καί δέν τούς ἐπήγαγε τόν ὄλεθρο τό σύντομο προσμένοντας νά αὐξηθοῦν οἱ παῖδες τους.

ἔβρεξεν αυτοίς μάννα
ἄρτον αγγέλων ἔφαγεν ἄνθεωπος

Πάλι στά πρῶτα θαυμάσια γύρισε τό λόγο του κεῖνα τά γραμμένα στό βιβλίο τῆς Ἐξόδου καί νεφέλες ὑπεράνωθεν τίς ὑψηλά εὑρισκόμενες λέει ἐπειδή ὑπάρχουν καί νεφέλες πού βρίσκονται χαμηλότερες ἀπ' τά βουνά καί τίς ἴδιες νεφέλες ὀνομάζει καί θύρες οὐρανοῦ ἐπειδή βρίσκονται ἔμπροσθεν στήν ἐπιφάνεια τοῦ οὐρανοῦ καί πρόσταξε ὁ Θεός νά βρέξουν νεφέλες τό μάννα κι ἦταν σά σπέρμα κορίου δηλαδή τοῦ κολίανδρου καί τό χρῶμα του σάν κρυστάλλου καί τό μάζωνε ὁ λαός καί τό ἄλεθε στό μύλο καί τό στούμπιζε στό γουδί καί τό 'ψηνε στό τσουκάλι καί ἔκανε πίττες καί τίς ἔψηνε στή στάχτη κι ἡ γλυκύτητα καί γεύση του ἦταν σάν τήν ἐγκρίδα ἀπό ἔλαιο δηλαδή γλυκάσματος νερουλοῦ κατασκευασμένου ἀπό λάδι κι αὐτά περί τοῦ μάννα στήν ΠΔ ἀλλά καί πώς ἦταν ὡς ἐγκρίς ἐν μέλιτι. Ἐπειδή συνήθως στά ταμεῖα θύρες ἐπιθέτουμε κι ἀνοίγουμε ὅταν θέλουμε κάτι ἀπό κεῖ δείχνει ὁ προφητικός λόγος τόν τῶν ὅλων Θεό ὅπως ἀκριβῶς ἀπό ταμεῖα δηλαδή τίς νεφέλες τοῦ οὐρανοῦ καί γιά τοῦτο καί θύρες ὀνομαζόμενες νά χορηγεῖ τό μάννα. Ἐγκρίς γεύση κι εὐχαρίστηση τοῦ μάννα σάν τίς τηγανίτες μέλιτος.

Οὐρανός ἐδῶ ὁ ἀήρ τά πετεινά τοῦ οὐρανοῦ –η΄/8ος– ἀλλά καί γιατί φάνηκε πώς τό μάννα κατέβαινε ἀπό κεῖ καί ἄρτος ἀγγέλων τό μάννα ὄχι γιατί ἦταν τροφή τους ἀλλά γιατί στή βροχή καί κατάβασή του ὑπηρετοῦσαν ἄγγελοι καί κατηγορεῖ κι ὁ Δεσπότης Χριστός κείνους πού νόμιζαν πώς τέτοιος ἄρτος ἦταν οὐράνιος κυρίως οὐ Μωυσῆς δέδωκεν ὑμῖν τόν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τόν ἀληθινόν δηλαδή τόν ὄντα ἀληθῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κι ὅτι ὁ ἄρτος τοῦ μάννα δέν ἦταν τροφή ἀγγέλων πάλι λέει ὁ Κύριος οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τό μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καί ἀπέθανον οὗτος ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων ἵνα τίς ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καί μή ἀποθάνῃ κι ἐπειδή κεῖνοι ἔφαγαν τό μάννα καί πέθαναν γιά τοῦτο δέν ἦταν κεῖνο κυρίως οὐράνιο κι οὔτε ἀγγέλων τροφή Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς ἐάν τίς φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται εἰς τόν αἰώνα. Ὄχι μόνο ἔτρεφε τά σώματα τό μάννα ἀλλά καί μέ λογική καί οὐράνια δύναμη διέτρεφε καί τίς ψυχές τους καί τροφή ἀγγέλων καί ἄρτος πρέπων σέ οὐράνια καί ἄνω Πνεύματα ὁ Θεοῦ Θεός Λόγος ὥστε τό μάννα δήλωνε τό Χριστό. Ἡ τοῦ Λόγου τροφή οὐράνια ὄντως καί ὑψηλή ἄρτος ἀγγέλων ἀκριβῶς Λόγος μέ Τόν ὁποῖο τρέφονται ψυχές καί ποτίζονται ὅσες πεινοῦν τό Θεό καί ζητοῦν τροφή ὄχι ρέουσα οὔτε φεύγουσα ἀλλά ἐς ἀεί μένουσα. Τροφή πλούσια πρός χορτασμό ἔδωσε ὁ Θεός στούς Ἑβραίους τό μάννα.

ουκ επίστευσαν εν τοις θαυμασίοις αυτού
εξέλιπον εν ματαιότητι αι ημέραι αυτών

όταν απέκτειναν αυτούς τότε εξεζήτουν αυτόν

Πάνω σ' αὐτές τίς εὐεργεσίες λοιπόν πού ἔλαβαν οἱ Ἑβραῖοι ἀπ' τό Θεό καί πάνω στίς παιδεῖες πού 'παθαν πάλι ἁμάρταναν κι ἄλλες πολλές ἁμαρτίες καί μάλιστα γιατί φοβήθηκαν τούς Χαναναίους πού κατοικοῦσαν στή γῆ τῆς ἐπαγγελίας καί δέν πίστεψαν στά τόσα καί τόσα θαυμάσια τοῦ Θεοῦ νομίζοντας πώς αὐτά δέν ἐνεργήθηκαν παραδόξως ἀπ' τό Θεό ἀλλά ἀπό μόνα τους συνέβαιναν κι αὐτομάτως καί σέ κάθε μέρος τοῦ παρόντος ἐλέγχει τήν ἀπιστία τούς ἀπ' τήν ὁποία κινδύνευαν καί γιά τήν ὁποία εἶπε ὁ Θεός στό Μωυσῆ ἕως τίνος παροξύνει Μέ ὁ λαός οὗτος; Καί ἕως τίνος οὐ πιστεύουσί Μοι ἐπί πᾶσι τοῖς σημείοις οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς; Κι ἀπ' αὐτό κι ὁ Χριστός ὕστερα γενεά ἄπιστη τούς Ἰουδαίους ὀνόμασε.

Οἱ μέρες τῆς ζωῆς τους πέρασαν ἐν ματαιότητι δηλαδή μέ ἀργία κι ἀπραξία κάθε καλοῦ καί ἀρετῆς ἐπειδή μόνα τῆς σαρκός τά θελήματα ζητοῦσαν ὅλοι κι ἀπωλέσθηκαν στήν ἔρημο γιατί εἶπε ὁ Θεός γι' αὐτούς ἦ μήν οὐκ ὄψονται τήν γῆν ἥν ὤμοσα τοῖς πατρᾶσιν αὐτῶν ἀλλ' ἤ τά τέκνα αὐτῶν ἅ ἔστι μετ' Ἐμοῦ ὧδε ὅσοι οὐκ οἴδασι ἀγαθόν οὐδέ κακόν καί πάλι καί τά κῶλα ὑμῶν –δηλαδή τά κόκκαλά σας– πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ καί Ἐγώ Κύριος ἐλάλησα ἦ μήν οὕτω ποιήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ τῇ ἐπισυνισταμένῃ ἐπ' Ἐμέ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται καί ἐκεῖ ἀποθανοῦνται.

Οἱ χρόνοι πάλι τῆς ζωῆς σας θά περάσουν μέ σπουδή στά μάταια καί πονηρά κι οἱ χρόνοι σας πέρασαν ἔτσι μέ γρηγοράδα γιατί κείνους πού ζοῦν στήν ἀμέλεια καί ἄνεση φαίνεται χρόνος πώς περνᾶ γρήγορα γιά τήν καλοπέραση καί ἄνεση πού ἀπολαμβάνουν ἐνῶ σέ κείνους πού ἐργάζονται τήν ἀρετή καί κοπιάζουν φαίνεται τουναντίον κάθε χρόνος πώς περνᾶ μέ ἀργοπορία γιά τόν κόπο καί ἀγώνα πού δοκιμάζουν καί τά ἔτη αὐτῶν ἐξέλιπον μετά σπουδῆς δηλώνει καί πώς γρήγορα θά πεθάνουν. Μέ ὀξύτητα οἱ ἡμέρες τῆς ζωῆς τους συντελέστηκαν ὄχι σέ ἕνα μέρος πεθαίνοντας ἀλλά σέ ἕνα καιρό πολλοί μαζί καί κατά χιλιάδες ἀπωλέστηκαν ὥστε ὅποιος σέ ματαιότητα καί οὐδέν ἀγαθό τίς ἡμέρες καταναλίσκει καί τά ἔτη παρατρέχει κατεσπευσμένα ἐνῶ ὅποιος ἐκτελεῖ τίς μέρες σέ φῶς καί ἔργα ἀγαθά οἱ μέρες του δέ θά ἐκλείψουν ἀλλά θά γίνουν πλήρεις καί τά ἔτη τους ἐντελῆ καί μακρυσμένα καθότι καί τά καλά ἔργα ἐντελῆ καί διαμένουν καί δέν ἐκλείπουν.

Ὅταν οἱ Ἑβραῖοι εὐεργετήθηκαν ἀπ' τό Θεό τότε δέν αἰσθάνθηκαν τίς εὐεργεσίες ἐνῶ ὅταν παιδεύτηκαν τότε αἰσθάνθηκαν κι ἀκολούθως σωφρονίστηκαν κι ὄχι μόνο αὐτό ἀλλά καί στόν ὄρθρο ξυπνώντας ἔκλαιγαν κι ὀδύρονταν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μετανοώντας καί λέγοντας πώς ἥμαρτον ὅπως λέει κι ἡ ΑΓ καί ἐπένθησαν ὁ λαός σφόδρα καί ὀρθρίσαντες τό πρωί ἐπέβησαν εἰς τήν κορυφήν τοῦ ὄρους λέγοντες ἰδού οἵ δέ ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τόν τόπον ὅν εἶπε Κύριος ὅτι ἡμάρτομεν. Ὢ τῆς ἀλογίας! Εὐεργετούμενοι κι ἀπολαύοντας ἀγαθῶν δέν αἰσθάνονταν ἐνῶ μαστιζόμενοι σάν τά ἄλογα τά κτήνη καί κολαζόμενοι αἰσθάνονταν ποιός ἦταν ὁ τύπτων ὥστε ὄχι μάταια ὁ φιλάνθρωπος Δεσπότης τίς πληγές τούς ἐπήγαγε καί ἀναγκαίως ἀφοῦ ὠφέλεια ἀπό δῶ ὄχι μικρή καρπώθηκαν ἐπειδή πάσχουσα ψυχή ἐγγύς Θεοῦ καί τό καταφρονούμενο

ἄφθονό τῆς δωρεᾶς ἐπιστρέφει τότε πρός Τόν δυνάμενο δοῦναι δηλαδή τό Θεό.

τη γλώσση αυτών εψεύσαντο αυτώ

Ἠγάπησαν τό Θεό οἱ Ἑβραῖοι μόνο μέ τό στόμα ὅμως δηλαδή μέ τά λόγια ἔξωθεν εὔφημα κι ὄχι μέ ἐσωτερική διάθεση καρδιᾶς καί παρομοίως τούς κατηγορεῖ κι ὁ Ἡσαΐας λέγοντάς τους ἐγγίζει Μοι ὁ λαός οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καί ἐν τοῖς χείλεσι αὐτῶν τιμῶσί με ἡ δέ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' Ἐμοῦ γιατί ὑπόσχονταν μέ τά λόγια πώς πίστευαν καί πείθονται στό Θεό καί μέ τά ἔργα ὅμως ἀπιστοῦσαν καί δέν πείθονταν σ' Αὐτόν ἐπειδή κι οἱ λογισμοί τους ἔσωθεν ἦταν ἐναντίοι στούς ἔξωθεν λόγους τους καθώς εἶπε κι ὁ ἀπόστολος Θεόν ὁμολογοῦσι εἰδέναι τοῖς δέ ἔργοις ἀρνοῦνται. Βλέπεις ἀναγνώστη ποιό εἶναι κεῖνο πού κάνει τούς ἀνθρώπους ἀκάθαρτους καί σιχαμερούς; Νά κάνουν δηλαδή ἔργα πονηρά κι ἀκάθαρτα καί γιά τοῦτο εἶπε κι ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος ἡ πίστη χωρίς ἔργων εἶναι νεκρά κι ὅποιος ἔχει τέτοια νεκρή πίστη νεκρός εἶναι κι αὐτός κι ἄν εἶναι νεκρός εἶναι καί σιχαμερός καί σέ κάθε ἔργο του ἀδόκιμος. Λέει κι ὁ χρυσορρήμων πώς δέν εἶναι κι ἕνας μόνον ὁ τρόπος τῆς ἀρνήσεως ἀλλά πολλοί καί διάφοροι Θεόν ὁμολογοῦσι εἰδέναι τοῖς δέ ἔργοις ἀρνοῦνται καί εἴ τις τῶν ἰδίων καί μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ τήν πίστιν ἤρνηται καί ἔστιν ἀπίστου χείρων καί ἑπομένως φεύγετε τήν πλεονεξίαν ἥτις ἐστι εἰδωλολατρία κι ὁ οὐρανοβάμων πάλι ὅποιος ὑβρίζει τό Χριστό μέ τά ἔργα του τίποτε δέν τόν ὠφελεῖ ἀπό μόνο τό ὄνομα τοῦ χριστιανοῦ! Ἐνῶ πάντα καθαρά τοῖς καθαροῖς καί τοῖς μεμιασμένοις καί ἀπίστοις οὐδέν καθαρόν ἀλλά μεμίανται αὐτῶν καί ὁ νοῦς καί ἡ συνείδησις. Καί πῶς νομίζουν πῶς εἶναι ἀκάθαρτα κάποια φαγητά; Νομίζουν πώς τά ψάρια εἶναι τέτοια γιατί μπορεῖ νά 'χουν φάει ἀνθρώπους κι ὀρνίθια καί πτηνά ἄλλα ἐνῶ κι αὐτό νά συμβεῖ ἔχουν μεταβάλει σέ σάρκα τοῦ ψαριοῦ καί χώνεμα κι ἐξαιμάτωση πλέον ὥστε ἡ μολυσμένη κι ἀκάθαρτη διάνοια πού τέτοια συλλογίζεται μολύνει μαζί μέ τή δική της ἀκαθαρσία καί κάνει καί τά φαγητά αὐτά ἀκάθαρτα πού δέν εἶναι ἀπ' τή φύση τους τέτοια ὅπως κι ὅποιος πάσχει ἀπ' τό στομάχι του νομίζει πώς εἶναι νόστιμα τά ἄνοστα κι ἀηδῆ κι ὁμοίως κι ὅποιος ἔχει ζάλη στό κεφάλι νομίζει τή γῆ ἀκίνητη καί στέρεη ἐπειδή τό πάθος εἶναι κι ἡ ἀσθένειά τους πού λαμβάνει τέτοια ὑπόνοια πώς εἶναι δηλαδή κεῖνα πού δέν εἶναι κι ὑπάρ- χουν κεῖνα πού δέν ὑπάρχουν στ' ἀλήθεια.

Ὥστε ἡ χήρα λ.χ. πρέπει νά μεριμνᾶ γιά τούς κατά Πνεῦμα ἀδελφούς της πιστούς χριστιανούς καί μάλιστα γιά τούς οἰκείους καί κατά σάρκα συγγενεῖς της καί νά δείχνει κάθε φροντίδα καί γιά τήν ψυχή καί γιά τό σῶμα τους κι ὄχι νά σπαταλᾶ καί νά τρυφᾶ ὁπότε πέθανε στήν ψυχή κι ἀπωλέστηκε δηλαδή μόνο γιά τόν ἑαυτό της ξοδεύει τήν φροντίδα. Κι ἄλλως τροπολογικῶς πρέπει νά ἐκκόπτει τά πάθη ὁ ἴδιος τοῦ ἑαυτοῦ του ἀλλά καί περί μητέρων καί παιδιῶν λέχτηκε ἀφοῦ πρέπει νά τιθασεύουν τά παιδιά τους καί νά τά ἐκπαιδεύουν στήν εὐσέβεια κι αὐτά νά προσφέρουν τήν ὑπηρεσία τήν προσήκουσα στούς γονεῖς ἀλλά ὄχι κι οἱ μοναχοί ἀποταξάμενοι τόν κόσμο θέλοντες νά φροντίζουν γιά τούς συγγενεῖς γιατί αὐτοί τότε ἁπλῶς εἶναι φιλόσαρκοι γιατί τοῦτο λέχτηκε λέει πάλι ὁ οὐρανοβάμων γιά τούς βιωτικούς καί τούς ἔχοντες πλοῦτο ὑλικό καί

ἄρα δυνάμενους νά παρηγορήσουν τήν ἔνδεια τῶν συγγενῶν τους καί γιά τούς ζῶντες κι ὄχι γιά τεθνεῶτες τό λέει ἀφοῦ ἀνεύθυνοι πάντες τέτοιου χρέους ἐνῶ σύ ἔχεις πεθάνει καί σταυρώθηκες γιά τόν κόσμο μοναχέ καί πάντα ὑλικό πλοῦτο ἀπετάξω κι ἀγάπησες τήν ἀκτισία κι ἀνάθεσες τόν ἑαυτό σου στό Θεό κι ἔγινες κειμήλιο καί τιμαλφές πολύτιμο Θεοῦ κι ἐπομένως ὡς τεθνεώς εἶσαι κι ἐλεύθερος πάσης εἰσφορᾶς πρός τούς συγγενεῖς κι ὡς ἀκτήμων οὐδέν ἔχεις πού νά μπορεῖς νά χορηγήσεις. Κι ἰαμβικῶς πάλι Πᾶσι χρηστός νά 'σαι ἄν βέβαια μπορεῖς, περισσότερο στούς ἔγγιστα γιατί ὅμως; ποιός πιστεύει ἄν ἔτσι στούς ξένους ἀφοῦ ἀπό ἄδικον μήπως κι ἕνας ὠφελεῖται;

Κι ὅλα ἀρχίζουν ἀπ' τήν κακή ἐπιθυμία μέ πρώτη της θυγατέρα τήν πλεονεξία πού εἰδωλολατρία ὀνόμασε ὁ ἀπόστολος γιατί λατρεύει χρυσό καί χρήματα σάν τά εἴδωλα πού 'ναι κι αὐτά χρυσά καί μέ χρήματα φτιαγμένα καί πληρωμένα πολλά κι ἔργα ὅλα ἀνθρώπων –ριγ΄/113ος– ἀλλά κι ὁ οὐρανοφάντων πάλι λέει πώς ὅσο κενωθεῖ ἡ ἀγάπη σέ ὅσα δέ προσήκει τόσο λείπει ἀγάπη ἀπό τό Θεό κι ὅποιος ἅπαξ ὥρμησε ν' ἀγαπᾶ τό ἀργύριο πᾶσα καί τήν ἀγάπη τοῦ ἐκεῖ μετακινεῖ κι ὅποιος πάθος πλεονεξίας δουλεύει ὡς θεό του τόν πλοῦτο τιμᾶ κι ὄχι τό Θεό ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτοῦ παρά μεταθέτει τό ὀφειλόμενο στό Θεό τῆς ἀγάπης στά γήινα κι ἐκεῖ καί τά δῶρα προσφέρει κι ἔτσι κι ἐμπαθῶς ἀδειάζει κι ἡ ψυχή ἀπ' τήν ἀγάπη Του τότε ὅπως κι ἀπό ἀγγεῖο πλῆρες πού ἐκρέει πρός τά ἔξω... Κι ἐπομένως τῶν λουθηροκαλβίνων τά σαθρά γκρεμίζονται ἀφοῦ ἔτσι οὐδέν κέρδος πίστεως εἰς σωτηρίαν ἐπειδή δεῖ καί βίου καί πολιτείας καθαροτάτης ἀγωνιζόμενοι δηλαδή ἐναντίον τοῦ διαβόλου καί νικώντας τον κι ἀποκτώντας ἑνταυτῶ ἀρετές κι ἔργα χριστιανικά...

ιλάσκεται ταις αμαρτίαις αυτών

Τό ἱλάσκεται νοεῖται ἐδῶ ἀντί ἱλάσατο κατά ἀντιχρονισμό τοῦ ἐνεστῶτος λαμβανομένου ἀντί περασμένου κι ὁμοίως καί τό διαφθερεῖ ἀντί οὐ διέφθειρε κατά ἀντιχρονισμό τοῦ μέλλοντος ἀντί περασμένου κι ἐκεῖνοι σέ τέτοια κακία ἔφτασαν ἐνῶ ὁ Θεός ἔγινε ἵλεως στίς ἁμαρτίες τους καί δέν τούς διέφθειρε πλήρως ὅλους καί τελείως καί παρευθύς ἀλλά μακροθύμησε γιατί ἔτσι εἶπε πρός τό Μωυσῆ ἄφες τήν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ κατά τό μέγα Σου ἔλεος καθώς ἵλεως ἐγένου αὐτοῖς ἀπ' Αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν καί εἶπε Κύριος πρός Μωυσήν ἵλεως αὐτοῖς εἰμι κατά τό ρῆμά σου. Ὁμοίως κι ἐδῶ πληθυνεῖ ἀντί πλήθυνε κι ἐκκαύσει ἀντί οὐκ ἐξέκαυσε κατά ἀντιχρονισμό τοῦ μέλλοντος νοουμένου ἀντί περασμένου κι ὁ Θεός λέει πλήθυνε τοῦ ἐλεῆσαι δηλαδή τόσο πολλά ἐλέησε τούς Ἑβραίους ὥστε ἀποστρέψαι τό θυμό Του κατά ἔλλειψή του ὥστε καθώς τέτοιο εἶναι καί στόν ξδ΄/64ο ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν ἀντί ὥστε πλουτίσαι κι εἶπε πώς δέν ἐξέκαυε ὅλο τό θυμό Του γιατί ἄν τό 'χε κάνει παρευθύς ἔμελλε νά τούς διαφθείρει ὅλους μαζί ἀλλά μόνο σέ μερικούς ὀργιζόμενος καί πάλι σέ πολλούς φιλανθρω- ποῦσε καί γι' αὐτό ἔλεγε στό Μωυσῆ ὅταν μοσχοποίησαν οἱ Ἑβραῖοι καί νῦν ἔασόν Με καί θυμωθείς ὀργῇ εἰς αὐτούς ἐκτρίψω αὐτούς ἀλλά καί μερικῶς ὀργίζονταν καί μερικῶς μόνο τούς παίδευε. Οὐδέποτε ἄκρατη ὀργή ὁ Θεός κατά τῶν ἀνθρώπων μεταχειρίστηκε ἀλλά ἐμεῖς ἀγανακτοῦμε οἱ ταλαίπωροι ἄν κάποτε ἕνας ἄνθρωπος μᾶς

λοιδορήσει ἐνῶ ὁ Θεός δέν ἐκκαίει ποτέ πᾶσα τήν ὀργή Του ἀφοῦ πᾶσα ἡ ὀργή ἐκκαίεται κατά τήν ἀναλογία τῶν ξύλων μου τῶν χόρτων καί τῆς καλάμης... κι ἀνάβει καί καίει ἐντελῶς.

ποσάκις παρεπίκραναν αυτόν επείρασαν τον Θεόν

Ἀπ' τήν ΑΓ εἶναι δυνατό νά μάθουμε ὅτι πολλές φορές οἱ Ἑβραῖοι πίκραναν τό Θεό ἀπιστώντας καί γογγύζοντας ἐναντίον Του κι ὄχι μόνο πολλές φορές Τόν πίκραναν ἀλλά καί Τόν παρόργισαν δηλαδή Τόν κίνησαν σέ ὀργή καί ποῦ Τόν παρόργισαν; Στήν ἔρημο ὅπου ἔπρεπε περισσότερο νά θεραπεύουν τό Θεό καί νά Τόν εὐαρεστοῦν γιά τήν ἀπορία καί στέρηση τῶν ἀναγκαίων καί κάθε ἄλλης βοήθειας καί ποῦ; Σέ γῆ ἄνυδρη πού 'πρεπε μάλιστα νά ταπεινώνονται καί νά παρακαλοῦν τό Θεό γιά τήν ἀνάγκη τοῦ ὕδατος.

Ἐδῶ τό ἐπέστρεψαν ἐπί κακοῦ λαμβάνεται γιατί γύρισαν ἀπ' τή μία κακία στήν ἄλλη καί μερικοί πείρασαν ἐννόησαν ἀντί λύπησαν καί ἅγιό του Ἰσραήλ τό Θεό τόν ὁποῖο δηλώνει τό αἰνετόν καί δεδοξασμένον ἀπό τόν Ἰσραήλ. Καί σύ χριστιανέ ὁσάκις κατέλιπες τό Θεό στήν ἔρημο τοῦ Θεοῦ σέ ἁμαρτία ἀπέρχεσαι καί παραπικραίνεις στήν ἔρημο μέσα ὁσάκις πηγῆς ἀλλομένου ὕδατος εἰς ζωήν αἰώνιον παρούσης στήν ἐκκλησία σύ ραθυμεῖς περί τίς συνάξεις κι ἀμελεῖς νά ἀπέλθεις νά ποτιστεῖς στήν ἄνυδρη καί τότε παροργίζεις ἐάν ὅμως ἐπιστρέψεις ὅπως στήν Αἴγυπτο στήν ἁμαρτία πού ἄφησες τότε πάλι ἁμαρτάνεις καί δέν σού ἀρκεῖ ποῦ εἶδες τόσα σημεῖα γιά τή σωτηρία σου παρά θέλεις νά δεῖς κι ἄλλα καινά σημεῖα; Δέ θυμᾶσαι πού λυτρώθηκε ἀπό τό νοητό ἀληθῶς θλίβοντα τό Φαραώ; Οὔτε τά σημεῖα λογίζεσαι πού ἔκανε γιά σένα ὁ Θεός στήν Αἴγυπτο; Γιά μένα ἕκαστο ἀπό τά εὐεργετήματα τοῦ Θεοῦ εἶναι σημεῖο κι ἄν ποτέ νοσήσεις καί μακροθυμήσει ὁ Θεός νά ἀπαλλαγεῖς τῆς νόσου καί μπορέσεις νά ἐγερθεῖς τότε καλῶς βίωσε καί σημεῖο ἔλαβες παρά Θεοῦ κι ἄν πάλι σέ κινδύνους ὁποιουσδήποτε ἔπεσες καί γλίτωσες πάλι σημεῖο ἔλαβες παρά Θεοῦ κι ὁσάκις προσευχόμαστε καί λάβαμε αὐτά ἀκριβῶς πού αὐξηθήκαμε αὐτά εἶναι γιά μᾶς σημεῖα.

επάταξε παν πρωτότοκον

Πάλι ἐδῶ ἐπαναλαμβάνει δεύτερο τό λόγο τῶν πρωτοτόκων ἐπειδή ἡ πληγή ἦταν ἡ μεγαλύτερη καί δριμύτερη ἀπ' τίς ἄλλες καί ἀπαρχή ἐδῶ ὀνομάζει τό ἐξαίρετο καί τιμιότερο καί θανάτωσε λοιπόν πᾶν πρωτότοκον δηλαδή τά τιμιότερα ἀπό τούς πόνους τους καί πόνος ἐδῶ τά κτήματά τους ἐπειδή μέ πόνο ἀποκτῶνται καί κόπο ἀλλά καί κτήματα τά τέκνα τους πλατυτέρως λαμβανομένου τοῦ ὀνόματος τῶν κτημάτων ἐκτησάμην ἄνθρωπον διά τοῦ Θεοῦ δηλαδή γέννησα υἱό καί σκηνώματα Χάμ ἡ Αἴγυπτος γιατί ὁ βασιλεύς Αἴγυπτος εἶχε πρόπαππο αὐτόν ἕνα ἀπ' τούς τρεῖς υἱούς τοῦ Νῶε ὥστε κι ἡ γῆ νά ὀνομάζεται γῆ Χάμ καί γῆ Αἰγύπτου καί Αἴγυπτος καί πρέπει νά παρατηρήσουμε πώς ἀπ' τίς δέκα πληγές τούς τίς ἑπτά μόνο ἀναφέρει ἐδῶ ἀφήνοντας τίς σκνίπες καί τίς φλυκτίδες καί τό ψηλαφητό σκότος ἀπ' τά ὁποῖα ἀναφέρει στόν ρδ΄/104ο. Κι ἄλλως πάλι κατά ἀναγωγή ἐπειδή πνευματικῶς Αἴγυπτος πᾶς ὁ περι- γειος

τόπος ὅσοι μέσα του διατρίβουν Αἰγύπτιοι. Χάριτι Θεοῦ τούτων τῶν Αἰγυπτίων τά πρῶτα γεννήματα τῆς ψυχῆς ἀναιροῦνται ἄγνοια καί κακία δηλαδή πρό τῶν ἀρετῶν καί γνώσεων τῶν ὠφελίμων τέκνων τῶν διανοιῶν κακία κι ἄγνοια ὑφίστανται ἀλλά καί σέ πάντα πού ἐνεργεῖ κατά τέχνη καί ἐπιστήμη δέ γίνεται εὐθύς τό εὖ ποιῆσαι ἀλλά μετά τό ἐνεργῆσαι ἐπιλήπτως κι ἀναιρεῖται λοιπόν εὐλόγως ἀπαρχή παντός πόνου ὡς φαύλη γιατί περί ψυχῶν τά λεγόμενα συμπλεγμένων σωμάτων δῆλο ἀπό τό πρόσκεισθαι στά σκηνώματα καί σκηνώματα ψυχῶν τά σώματα. Μέ πολλή φιλανθρωπία στούς παιδευόμενους ὁ Θεός φέρεται ἀρχόμενος ἀπό τά ἐλάσσονα ὥστε νά σωφρονιστοῦν καί νά κερδίσουν τά μείζονα καί γιά τοῦτο καί τά κτήνη πρότερα τῶν Αἰγυπτίων συνέκλεισε σέ θάνατο ἀλλά ὅταν τούς βρῆκε ἀναίσθητους πάταξε τότε καί τά πρωτότοκα ὥστε δέ θά 'φερνε τήν πληγή τους νά σωφρονίζονταν μέ τῶν κτηνῶν τό θάνατο κι ἀνένηψαν ὥστε τό παντός πόνου γιά νά πεῖ παντός καρποῦ τους ἀντί πάντων τῶν προσόντων τους τά πρωτότοκα ἀναίρεσε κι ὄχι μόνο αὐτῶν ἀλλά καί τῶν κτηνῶν ὅσα ἀκριβῶς εἶχαν αὐτοί.

ωδήγησεν αυτούς επ'ελπίδι και ουκ εδειλίασαν εισήγαγεν αυτούς εις όρος αγιάσματος αυτού

Ὁδήγησε ὁ Θεός τούς Ἑβραίους πού ἐξῆλθαν ἀπ' τήν Αἴγυπτο ἐν πρώτῃ νυκτί καθώς εἶναι γραμμένο ἐκείνη ἡ νῦξ αὕτη προφυλακή Κυρίῳ ὥστε πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ εἶναι εἰς γενεᾶς αὐτῶν καί ἐπ' ἐλπίδι αὐτούς ὁδήγησε τῆς ἐπαγγελίας τῆς πρός Ἀβραάμ γιατί εἶπε πρός αὐτόν ὁ Θεός γινώσκων γνώση ὅτι πάροικον ἔσται τό σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ καί δουλώσωσιν αὐτούς καί κακώσουσιιν αὐτούς καί ταπεινώσουσιν αὐτούς ἔτη τετρακόσια τό δέ ἔθνος ᾧ ἐάν δουλεύσωσι κρινῶ Ἐγώ μετά δέ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετά ἀποσκευῆς πολλῆς καί λέει ὅτι δέ φοβήθηκαν οἱ Ἑβραῖοι δηλαδή κατ' ἐκείνη τή νύχτα κατά τήν ὁποία ἐξῆλθαν ἀπό τήν Αἴγυπτο ἐπειδή ὕστερα καί πολλά δειλίασαν. Οὐκ ἐδειλίασαν ὅταν οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν τήν ἐλπίδα πρός τήν ἐπαγγελία τοῦ Ἀβραάμ στήν ψυχή τούς τυπωμένη καί τήν ἐνθυμήθηκαν καί τότε δέ εἶχαν φόβο ἀπ' τούς ἐναντίους ἀλλά ὅταν τήν ἐξέβαλαν ἀπό τή μνήμη τους καί δέν εἶχαν ἐλπίδα στή δύναμη τοῦ Θεοῦ τότε φοβήθηκαν καί δειλίασαν καί οὐκ ἐδειλίασαν πάλι καί τήν Ἐρυθρά Θάλασσα πε-ζεύοντας πού τούς ἐχθρούς τους ἐπικάλυψε καί τάφος τό ὕδωρ ἐπέδραμε κι ἔγινε γιά τούς Αἰγυπτίους. Τούς ἐχθρούς τῶν Ἑβραίων δηλαδή τούς Αἰγυπτίους πού τούς κυνηγοῦσαν σκέπασε ἡ Ἐρυθρά Θάλασσα κι αὐτή σε τού- τους παρέσχε ὁδό καί σέ κείνους μέσα στά κύματα ἔχωσε.

Ἀφοῦ διηγήθηκε τά γεγονότα θαύματα στήν Αἴγυπτο ἀποσιώπησε ὅσα ἔκανε ὁ Θεός στήν ἔρημο ἀφοῦ τά προδιηγήθηκε καί τώρα διηγεῖται περί τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας κι ὄρος ἐδῶ τό Σιών τό ὀνομαστότερο ἀπό ὅλη τή γῆ τῆς ἐπαγγελίας κι ὄρος ἁγιάσματος ἐπειδή ἦταν ἀφιερωμένο στήν κιβωτό τοῦ Θεοῦ ἀφοῦ αὐτήν τήν κιβωτό ὀνόμαζαν ἁγίασμα καί λέγεται ὄρος ἅγιο γιατί ἁγιάστηκε ἀπό τήν ἁγία κιβωτό. Τό τοῦτο δεικτικῶς λέει γιά νά φανερώσει πώς τό ὄρος Σινᾶ πού κάποτε βρέθηκαν οἱ Ἑβραῖοι ἦταν ἄλλο ἀπό τό Σιών καί τοῦτο τό ὄρος Σιών ἀπέκτησε δύναμη τοῦ Θεοῦ κι ὄχι ἡ ἀνδρεία τοῦ

λαοῦ τῶν Ἑβραίων γιατί ὁ Θεός ἔδιωξε ἀπ' αὐτό ὅσους κατοικοῦσαν πρότερα. Κατά ἀναγωγή ὅρος ἁγιασμός ἡ διηρμένη κι ὑψηλότατη ἀρετή καί γνώση στήν ὁποία εἰσάγει ὁ μόνος τέλειος διδάσκαλος Ἰησοῦς τοῦ ὁποίου κτῆμα πᾶσα ἀρίστη γνώση καί θεωρητική τῆς ἀληθείας ἕξη καί γιά τοῦτο κι ὅσοι κτῶνται τίς διαθέσεις αὐτές κτήματα Θεοῦ καλοῦνται καί σένα λοιπόν στό ἄνω ὅρος εἰσάξει τό δεικνύμενο στό νοῦ κι ἐκβάλει τά πνευματικά τῆς πονηρίας ἀπ' τά ἐπουράνια ὥστε σύ νά κληρονομήσεις βασιλεία οὐρανῶν κι ἀληθινός νά γίνεις κι εὐγενής καί πνευματικός Ἰσραήλ. Ὥστε κεῖνοι πού διέβησαν τήν Ἐρυθρά Θάλασσα ἀκαταπόντιστα τοῦ παρόντος βίου κλύδωνα καί σάν ἔρημο τόν κόσμο λάτρεψαν στό Θεό καθαρῶς στό ἄνω ὅρος καί στήν ἐπουράνια πόλη εἰσάγονται. Κι ἄλλως πάλι δεξιά τοῦ Πατρός ὁ Κύριος καί πάλαι προπορευόμενος τοῦ λαοῦ καί κατακληροδοτώντας τους τήν ἐπηγγελμένη γῆ.

τα μαρτύρια αυτού ουκ εφύλαξαν

Οἱ Ἑβραῖοι πού ὁδηγήθηκαν ὑπό τοῦ Θεοῦ στή γῆ τῆς ἐπαγγελίας ἦταν παιδιά ὅπως εἴπαμε κείνων τῶν Ἑβραίων πού τά κόκκαλά τους ἔπεσαν στήν ἔρημο κι αὐτά λοιπόν τά παιδιά τους πείρασαν ὕστερα δηλαδή λύπησαν τό Θεό γιατί ἔπεσαν στήν εἰδωλολατρεία ἀφοῦ γράφηκε πώς καί ἀνέστη γενεά ἑτέρα μετ' αὐτούς οἵ οὐκ ἔγνωσαν τόν Κύριον καί γε τό ἔργον ὅ ἐποίησεν ἐν τῷ Ἰσραήλ ἀλλά καί ἐποίησαν οἱ υἱοί Ἰσραήλ τό πονηρόν ἐνώπιον Κυρίου καί ἐλάτρευσαν τοῖς Βααλίμ δηλαδή τά εἴδωλα καί μαρτύρια ὀνομάζει τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ πού ἔχουν διαμαρτυρίες δηλαδή ἀναφέρουσες τά λόγια αὐτά μαρτύρομαι ὑμῖν τόν οὐρανόν καί τήν γῆν καί τά ὅμοια. Ἀπέστρεψαν λοιπόν ἀπ' τό Θεό καί Τόν ἀθέτησαν οἱ μεταγενέστεροι Ἑβραῖοι μιμούμενοι τούς πατέρες τους καί τούς προγόνους τους πού 'καναν τό χωνευτό μόσχο στήν ἔρημο καί εἰδωλολάτρησαν. Οἱ μεταγενέστεροι Ἑβραῖοι μεταστράφηκαν ἀπ' τήν εὐσέβεια στή δυσσέβεια παρομοίως μέ τό στραβό τό τόξο καί τό εἰς ἐδῶ ἀντί τοῦ ὡς καθώς λέγοντας τό στραβό τό τόξο δέ ρίχνει ἴσια κι ὀρθά τίς σαΐτες ἔτσι κι ὁ νοῦς τῶν τότε Ἑβραίων στρε- βλώθηκε καί δέν πρόβαλε ὀρθά τά νοήματα περί Θεοῦ. Τόξο στρεβλό κι ἡ ψυχή ἡ διεστραμμένη καί βέλη της λογισμοί πονηροί καί σύ ἄν ἁμαρτάνεις τόξο στρεβλό θά 'σαι καί στά χέρια τοῦ διαβόλου θά 'ρθεις νά πέσεις καί διά σοῦ πάλι ὅποιους βρεῖ θά πληγώσει προσκαλούμενος σέ ἁμαρτία κι ἀπολύοντας βέλη πεπυρωμένα μέ σένα γιά τόξο στρεβλό ἐπιτήδειο στά χέρια τά σκολιά καί στρεβλά. Κι ἐκεῖνοι λοιπόν διαφθείροντας τήν εὐθύτητα τῆς διανοίας κι οὔτε μέ θεῖες εὐεργεσίες ἔρχονται στό δέον ἀλλά οὔτε καί λαμβάνουν ἀφορμές ὠφελείας τίς βλάβης ἀφορμές.

οι ιερείς αυτών εν ρομφαία έπεσον
εξηγέρθη ως ο υπνών ο Κύριος
όνειδος αιώνινο έδωκεν αυτοίς

Οἱ υἱοί τοῦ ἱερέως Ἠλεῖ Ὀφνί καί Φινεές πού ἐξῆλθαν μέ τήν κιβωτό τοῦ Θεοῦ στόν πόλεμο φονεύτηκαν κι οἱ δύο μαζί ὑπό τῶν ἀλλοφύλων καί τό οὐ κλαυθήσονται εἶναι οὐκ ἐκλαύθησαν κατά ἀντιχρονισμό γιατί αὐτές –οἱ χῆρες– μέ τό νά φονεύτηκαν ἤ σκλαβώθηκαν δέν εἶχαν νά τίς κλάψει κανείς ἐπειδή οἱ πόλεις τους καί πατρίδες ὁλοτελῶς ἐξολοθρεύτηκαν χωρίς νά μείνει συγγενής τους κανείς. Ἐν ρομφαίᾳ ἔπεσαν οἱ

ἱερεῖς καί δι' αὐτῶν διδασκόμαστε νά μή θαρροῦμε μέ παρανομία συζώντας μέ τή θεία κηδεμονία γιατί κι ἡ γυναίκα τοῦ Φινεές ἄκουσε πώς πέθανε ὁ ἄντρας της κι ὅτι ἔγινε χήρα καί πέθανε δυστοκήσασα καί δυστυχής κι ἕτερες πάλι μέ τήν ἀπώλεια τῶν ἀντρῶν τούς συναπέθαναν κι ἐκεῖνες κι οὔτε καν ἀξιώθηκαν νά τούς κλάψουν μέ δάκρυα τούς νεκρούς τους. Κι ὁ ἴδιος πάλι ὁ Ἠλεῖ ὅταν τοῦ ἀναγγέλθηκε πώς πέθαναν τά παιδία τοῦ ἐν ρομφαίᾳ ἔπεσε καί πέθανε ὥστε βούλεται νά μᾶς πεῖ ἐδῶ δι' ὅλων αὐτῶν ὅτι διαφορετικά τούς ἀπονεμήθηκαν τά κακά ἄλλα σέ νεανίσκους κι ἄλλα σέ ἱερεῖς καί πρεσβύτες ἀλλά οὐδενός ἐφείσατο ὁ Θεός γιά τήν κακία τοῦ τρόπου τους.

Καί καθώς κεῖνος πού κοιμᾶται σηκώνεται ἀπ' τήν κλίνη καί τινάζει τόν ὕπνο ἀπ' τούς ὀφθαλμούς του ἔτσι κι ὁ Κύριος σ' ὅλο τό ὕστερο σηκώθηκε νά βοηθήσει τήν ἱερά κιβωτό καί τό λαό Του πού τότε ἔλαβε τήν πρέπουσα τιμωρία κι ἀποτίναξε τή μακροθυμία πού ἔδειξε σέ τόσα κακά πού 'κα- ναν οἱ ἐχθροί τῶν Ἑβραίων ἀλλόφυλοι γιατί ὕπνο τή μακροθυμία ὀνόμασε καί ἔγερση τήν ἐκδίκηση καί τιμωρία. Κι αὐτός ὁ στίχος σαφηνίζει τόν παραπάνω καί καθώς ἕνας δυνατός ἄνθρωπος πού μεθᾶ καί πονοκεφαλιάζει ἀπ' τό πολύ τό κρασί ὕστερα σηκώνεται καί ἀνανήφει ἔτσι κι ὁ Θεός σηκώθηκε νά κινηθεῖ κατά τῶν ἐχθρῶν τους δυνατότερα ἀπό πρῶτα δηλαδή μετά τήν πρότερη μακροθυμία γιατί κι ὁ δυνατός ἀφοῦ καρηβαρήσει ἀπ' τό κρασί ὅταν ὕστερα σηκωθεῖ δυνατότερα κινεῖται κι ὁρμητικότερα κι ὁ καί σύνδεσμος περιττεύει. Ὅπως ἀκριβῶς ἡ κραιπάλη δηλαδή ἡ μέθη ἐπείσακτο πάθος εἶναι κι ὄχι ἔμφυτο ἔτσι κι ἡ ὀργή πάθος δέν εἶναι τοῦ Θεοῦ ἀλλά τιμωρία δίκαιη ἐπαγόμενη στούς πλημμελοῦντες κι ἐμεῖς λοιπόν ἔτσι γινόμαστε σά νά μεθᾶμε δηλαδή τό Θεό καί νά κοιμᾶται γιά νά μή νήφει γιά μᾶς ἀλλά ἄν ἐπιστρέψουμε καί γίνουμε ἔμφρονες τότε ἐξεγείρεται καί τί κάνει τότε; Πατάσσει στά ὀπίσω τους ἐχθρούς ἀφοῦ ὅσοι βλέπουν κατενώπιον τό Θεό καί παρίστανται σ' Αὐτόν δέν πατάσσονται ἀλλά ἄν κανείς ξεφύγει ἀπ' τό Θεό τότε πατάσσεται κι ἄν εἶναι ἀκόμα καί ἀναίσθητος γιά τά οἰκεία του τά ἁμαρτήματα κι ἔπειτα ὀνειδίζεται ἀπό Ἐκεῖνον πού τόν θέλει νά ἐπιστρέψει μετανιωμένος καί κατησχυμμένος ἐνῶ ἦταν ἀναίσχυντος πρότερα ὅταν ἄρχισε νά ὀνειδίζει ὁ Κύριος κι ἔπαψε ἀλλιῶς ἄν δέ μετανοήσει τηρεῖται ὁ ὀνειδισμός καί γιά τήν ἀνάσταση. Καί ἐξ οἴνου κραιπάλη ἡ ἀγανάκτηση.

Πάταξε θανάτωσε σημαίνει καί μερικές φορές κι ἁπλῶς χτύπησε καθώς καί τώρα τέτοιο σημαινόμενο ἔχει ἐδῶ γιατί ὁ Θεός χτύπησε δηλαδή πλήγωσε τούς ἀλλόφυλους Γετθαίους στίς ἕδρες δηλαδή στόν ἀφεδρώνα καθώς γράφηκε καί ἐπάταξε τούς ἄνδρας τῆς πόλεως ἀπό μικροῦ ἕως μεγάλου καί ἐπάταξεν αὐτούς εἰς τάς ἕδρας αὐτῶν καί μέ εὔφημο καί σεμνό ὄνομα πίσω ὀνομάζει τό ἄτιμο μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου ἀφεδρῶνος. Ὄνειδος ἡ πληγή πού τούς ἔδωσε ὁ Θεός γιατί σ' ὁποιον τόπο τούς πήγαινε ἡ κιβωτός ἐκεῖ καί τό πάθος τοῦτο χτύπαγε ἀφοῦ ὄχι μόνο στή Γέθ ἀλλά καί στήν Ἀσκάλωνα τοῦτο ἀκολούθησε ἐγενήθη σύγχυσις ἐν ὅλῃ τῇ πόλει βαρεία σφόδρα ὡς εἰσῆλθε κιβωτός τοῦ Θεοῦ Ἰσραήλ ἐκεῖ κι οἱ ζῶντες καί οὐκ ἀποθανόντες ἐπλήγησαν εἰς τάς ἕδρας καί ἀνέβη ἡ κραυγή τῆς πόλεως εἰς τόν οὐρανόν.

εν τη γη εθεμελίωσεν αυτήν εις τον αιώνα

Τό ὠκοδόμησε ἐδῶ ἀντί τοῦ οἰκοδομήσει κατά ἀντιχρονισμό τοῦ περασμένου λαμβανομένου ἀντί μέλλοντος μέ τά λόγια ὅμως αὐτά προφητεύει ὁ Δαβίδ γιά τό ναό πού 'μελλε νά οἰκοδομήσει ὁ Σολομών στά Ἱεροσόλυμα καί πρός τούτοις γιά τή βασιλεία πού 'μελλε νά στερεωθεῖ ἐκεῖ ἀπ' τή φυλή τοῦ Ἰούδα γιατί φανέρωσε ὁ Θεός τοῦτο στό Δαβίδ διαμέσου τοῦ Νάθαν λέγοντας καί ἔσται ἐάν πληρωθῶσι αἱ ἡμέραι σου καί κοιμηθήσῃ μετά τῶν πατέρων σου καί ἀναστήτω τό σπέρμα σου μετά σε ὅς ἔσται ἐκ τῆς κοιλίας σου καί ἑτοιμάσω τήν βασιλείαν αὐτοῦ αὐτός οἰκοδομήσει Μοι οἶκον τῷ ὀνόματί Μου καί ἀνορθώσω τόν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τόν αἰώνα καί τοῦτο τό ναό ἁγίασμα ἐδῶ ὀνόμασε καί τό μονοκέρωτος ἐλλειπές γιατί λείπει ἔξωθεν τό κέρας δηλαδή ὡς κέρας μονοκέρωτος γιατί καθώς τό κέρατο τοῦ μονοκέρωτος εἶναι ἕνα καί μεγαλότατο καί ὡραιότατο καί δυνατότατο ἔτσι κι ὁ ναός παρά τοῦ Σολομῶντος κτισμένος ἕνας κτίστηκε σέ ὅλη τή γῆ καί μεγαλοτατος καί ὡραιότατος καί δυνατός κατά τήν κατασκευή καί μόνος τοῦ μόνου Θεοῦ ἀφιέρωμα. Ὁ Θεός στερέωσε τή φυλή τοῦ Ἰούδα στή γῆ ἐκείνη στήν ὁποία κατοικεῖ ὥστε νά μήν ἐκβάλλεται ἀπ' αὐτή παρά τῶν ἐχθρῶν καί τό εἰς τόν αἰώνα ἀντί πάντοτε πλήν καταχρηστικῶς κι ὄχι κυρίως τοῦτο λέγεται ἐπειδή ἀποβλήθηκε αὐτή ἀπ' τά Ἱεροσόλυμα πολλές φορές ὑπό τῶν Βαβυλωνίων πρότερα καί ὑπό τῶν Ρωμαίων ὕστερα. Τήν γῆν ἥν ἐθεμελίωσας ὅπως ἀκριβῶς μία γῆ δημιούργησες ἔτσι πρόσταξες ἕνα ναό νά δημιουργήσουν οἱ Ἰουδαῖοι καί μία ἐκκλησία ἑπομένως ἔπειτα ἀφοῦ αὐτή θεμελίωσε στόν αἰώνα κι οἰκοδόμησε ὡς μονοκέρωτος τό θεμέλιο κέρας της δίνοντας μονοειδές κι ἀφοῦ πάλι μέσα ὁ Κύριος μία πίστις καί ἕν βάπτισμα τό ὁποῖο πύλαι Ἅδου οὐ κατισχύσουσι αὐτῆς.

εποίμανεν αυτούς εν τη ακακία της καρδίας αυτού

Ὁ Δαβίδ λοιπόν ποίμανε καί βασίλευε στούς Ἰσραηλίτες μέ τήν ἁπλότητα καί ἀπονηρευσία τῆς καρδιᾶς του καί μέ τίς συνέσεις τῶν χειρῶν του τούς ὁδήγησε. Συνέσεις χειρῶν οἱ φρόνιμες καί συνετές πράξεις διαμέσου τῶν ὁποίων ἐπιστημονικῶς διεύθυνε τό λαό του ἀλλά πρέπει νά προσθέσουμε ἐδῶ πώς γιά τοῦτο διάλεξε ὁ Θεός τή φυλή τοῦ Ἰούδα νά βασιλέψει γιατί ἔμελλε νά ἀνατείλει κατά σάρκα ἀπ' τή φυλή αὐτή ὁ Χριστός καί Ἰούδα νά νοήσεις καί τό Χριστό ὡς βλαστό ἀπό κεῖ καί φυλή Του τό γένος τῶν χριστιανῶν τῶν ὁποίων εἶναι Πνευματικός Πατήρ καί Διδάσκαλός τους ὁ Χριστός. Ὄχι λοιπόν ἀπηνῶς οὔτε καί σκληρῶς τούς ὑπερηφάνους ποίμανε ὅσους τοῦ παραδόθηκαν ἀλλά μέ ἁπλότητα ἴθυνε τό λαό Του κεράσας ἐπιστημονικῶς –δηλαδή μεταχειριζόμενος σοφία καί– μέ σύνεση καί κατά τούς θείους νόμους τόν ὁδήγησε γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καί ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί ἀφοῦ καί τίς δύο ἐξόρισε κακία καί τοῦ ὄφεως ἀλλά καί τήν ἄνοια τῆς περιστερᾶς καί τήν ἐπαινουμένη ἀρετή κέρασε ἐπιδεικνύοντας πρῶτα τό ἄκακο οὐδαμοῦ παρέσχε περί τό λαό μνησικακία κι ἔπειτα καί μέ πᾶσα σύνεση διά χειρῶν δηλαδή διά πράξεων σύνεση ἀγαθή πᾶσι τοῖς ποι- οῦσι αὐτήν κι ὁδήγησε αὐτή κι ἄλλους πού ὠφελήθηκαν ὄχι τόσο ἀπ' λόγους ὅσο ἀπό πράξεις ἀφοῦ διττό τό εἶδος τῆς συνέσεως ἄλλο χειρῶν δηλαδή πρακτικό κι ἄλλο πάλι νοῦ καί χειρός κι ἔτσι τό ἕνα ὀνομάζεται μετά σοφίας σύνεση στό νοῦ Κύριος

δίδωσι σοφίαν κι ἀπό προσώπου Αὐτοῦ γνῶσις καί σύνεσις ἐνῶ ἄλλη πάλι σύνεση χειρῶν μέ τήν ὁποία ὁδηγεῖ ὁ διδάσκαλος καί χεῖρες κι ὁ λόγος πρακτέων κατά τόν ὁποῖο μποροῦμε στό καθένα ἀπ' τά πραττόμενα κατ' ἀρετήν νά ἐπιστήσουμε λογικῶς ἀφοῦ πολλοί συνιέντες τό ἀγαθό ἤ δέν τό κάνουν ἤ τό κάνουν ἀλλά ὄχι μετά λόγου καί ἄρα σύνεση χειρῶν πᾶσα ἡ πράξη ἐν τῷ προσήκοντι. Κι αὐτή τή φυλή τῶν χριστιανῶν θεμελίωσε στή γῆ ὁ Θεός στόν αἰώνα ἐπειδή πύλαι Ἅδου οὐ κατισχύσουσι τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ὥστε στόν αἰώνα κυρίως λέγεται γιά τήν ἐκκλησία καί τή φυλή τοῦ Χριστοῦ κι ὄχι γιά τή φυλή τοῦ Ἰούδα ὅπως προειπώθηκε.

78
εμίαναν τον ναόν τον άγιόν σου

Θνησιμαία τά πεθαμένα σώματα καί δοῦλοι Θεοῦ κι ὅσιοι οἱ φονευθέντες Ἰουδαῖοι ἀπ' τόν Ἀντίοχο αὐτόν ἐπειδή καί μόνο τό γένος τους ἦταν παλιά ἀφοσιωμένο δηλαδή ἀφιερωμένο στό Θεό καί γιατί οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν τήν ὀνομασία τῶν ὁσίων κι ἅς μήν εἶχαν καί τήν πράξη τους ἀφοῦ ἔτσι καί προφῆτες ὀνόμαζαν τούς ψευδοπροφῆτες. Κι ὁ ἀπόστολος ἀπό δῶ τούς ὀνομάζει ἁγίους γιατί κατάγονταν ἀπό ρίζα ἁγία δηλαδή ἀπό ἁγίους προπάτορες. Εἰ ἡ ρίζα ἁγία καί οἱ κλάδοι κι ἅς ξέκοψαν ἀπ' τήν ἁγία ρίζα γιά τήν ἀσέβειά τους ἀλλά καί κατά ἄλλο τρόπο ὅσιοι λέγονται οἱ φονευθέντες κεῖνοι ὅσιοι γιατί οἱ θεοφιλεῖς Μακκαβαῖοι κι ἄλλοι δίκαιοι φονεύτηκαν μαζί μέ ἄλλους Ἰουδαίους πού γίνεται πολλάκις στούς πολέμους καί στίς σκλαβώσεις πόλεων νά φονεύονται μαζί καλοί-κακοί γιατί λέει διά τοῦ Ἰεζεκιήλ ὁ Θεός τάδε λέγει Κύριος Κύριος ἰδού Ἐγώ ἀνάπτω ἐν σοί πῦρ καί καταφάγεται ἐν σοί πᾶν ξύλον χλωρόν καί πᾶν ξύλον ξηρόν κι ὅπου χλωρό ὁ δίκαιος γιά τήν ἰκμάδα τῆς ἀρετῆς καί ξηρό ὁ ἄδικος γιά τή νέκρωση πού ἔχει στήν ἐργασία τῆς ἀρετῆς. Ὥστε ἀπαρχή λοιπόν καί ρίζα οἱ πατριάρχες καί φύραμα καί κλάδοι οἱ πιστοί Ἰουδαῖοι στό Χριστό γιατί τούς παρηγορεῖ τούς ἀπίστους Ἰουδαίους λέγοντας πώς κι ἐσεῖς ἄν πιστέψετε ἅγιοι θά γίνετε ἀφοῦ χρεία νά 'ναι τό φύραμα ὅμοιο δηλαδή ἡ ζύμη ὅλη μέ τό προζύμι δηλαδή τήν ἀπαρχή κι οἱ κλάδοι ὅμοιοι μέ τή ρίζα κι ἄν ὅμως καί σεῖς δέν ὁμοιωθεῖτε μέ κείνους κατά τήν πίστη νά ξέρετε πώς τοῦτο εἶναι σημάδι μεγάλης κακίας σας. Ἀπαρχή κι οἱ ἀπόστολοι κι οἱ πρῶτοι χριστιανοί κι ἀπαρχή πά- λι ὁ Χριστός κατά τήν ἀνθρώπινη φύση καί ρίζα ὁ πατριάρχης Ἀβραάμ καί κλάδοι ἐλαίας ὁ λαός τῶν Ἰουδαίων πού βλάστησε ἀπό κεῖ καί ποιότητα ἐλαίας ἡ διδασκαλία τῆς εὐσέβειας ὥστε παρακελεύεται λοιπόν τούς ἐξ ἐθνῶν πιστούς νά μή κατεπαίρονται τῶν ἀπίστων Ἰουδαίων ἀφοῦ τούτους ὀνομάζει κλάδους ἀποκλασθέντες. Ἀλλά οἱ Ἰουδαῖοι μέ τέτοια ἀνομοιότητα πού 'χουν κατά τήν πίστη μέ τούς παλιούς τους ἁγίους προπάτορες ξέπεσαν κι ἀπ' τή συγγένεια τοῦ Ἀβραάμ κι ἄξιοι δέν εἶναι κι ἀπόγονοί του νά ὀνομάζονται καν. Ἄν στό ὑγρό ξύλο δηλαδή σέ Μένα τόν ἀναμάρτητο τά κάνουν αὐτά στό ξερό τί γίνεται; Δηλαδή τότε τί θά κάνουν οἱ Ρωμαῖοι σέ σᾶς τούς ἁμαρτωλούς;

έθεντο Ιερουσαλήμ ως οπωροφυλάκιον
εξέχεαν το αίμα αυτών ωσεί ύδωρ

Τόσο πολύ αἷμα φονευθέντων Ἰουδαίων ἔτρεξε ὥστε ἦταν σάν τή βρύση ἤ μᾶλλον σάν

τόν ποταμό. Καί ἔτρεξε τό αἷμα τους τριγύρω στήν Ἰερουσαλήμ δηλαδή πανταχοῦ καί σέ κάθε μέρος τῆς Ἰερουσαλήμ καί κανείς δέν ἔμεινε νά θάψει τά λείψανά τους ἐπειδή ἄλλοι ἔφυγαν κι ἄλλοι σκλαβώθηκαν. Κι ἀλληγορικῶς λέει αἷμα τους τά ψυχικά πλημμελήματα τῶν ὁποίων τό αἷμα ἡ ἐκδίκηση γίνεται καί σάν τό ὕδωρ ξεχύθηκαν ὥστε μηκέτι ἀναληφθῆναι –νά μή μποροῦν νά λάβουν πάλι– ὅπως ἀκριβῶς οὔτε καί τό ὕδωρ μετά τήν ἔκχυση δέ μπορεῖ νά ληφθεῖ καί κύκλῳ Ἰερουσαλήμ δηλαδή πάνω της καί τούς ἐξ αὐτῆς ἀφοῦ τό αἷμα τους πάνω τους καί πάνω καί στά τέκνα τους ὅπως βοοῦσαν λέγοντας στό Χριστό καί οὐκ ἦν ὁ θάπτων ἀλλά γιατί; Ἐπειδή ἦταν νεκροί κι οἱ ἴδιοι κι ἡ ἐκκλησία δέν ξέρει νά τούς θάβει δηλαδή νά συσκιάζει τ' ἁμαρτήματά τους καί τί κωλύει; Ἡ ἀπόφαση τοῦ Χριστοῦ ποῦ λέει ἄφες τούς νεκρούς θάπτειν τούς ἑαυτῶν νεκρούς ἀλλά γιατί; Ἐπειδή ἁμαρτωλούς προσπαθώντας νά συσκιάσεις γυμνότερες τίς πράξεις τους καί πᾶσι ἐπονείδιστες ἐργάζεσαι. Κι ἐπειδή συνθάπτεται μέ τό Χριστό ὁ βαπτιζόμενος δεύτερο λουτρό δέν ἔχει κι εὐλόγως δέν ὑπῆρχε νά τούς θάψει ὅσους μετά τό λουτρό ἀσέβησαν. Καί τροπολογικῶς πάλι κληρονομιά Θεοῦ καί ναός Θεοῦ ἡ ψυχή στήν ὁποία τοῦ Θεοῦ ἦρθαν τά ἔθνη δηλαδή οἱ ἀόρατοι δαίμονες κι οἱ ἀκάθαρτοι κι ἀπερίτμητοι λογισμοί κι ἀφοῦ ἦρθαν καί μίαναν τήν ψυχή δηλαδή τόν ἅγιο ναό τοῦ Θεοῦ ἔφθειραν μέ τήν προσβολή καί συγκατάθεση τῶν ἁμαρτιῶν καί τόσο πόλλα ἴσχυσαν ὥστε τήν ἐρήμωσαν πού ἦταν ἄλλοτε πόλη τοῦ Θεοῦ καί πλέον δέν ἔμεινε κανείς καρπός πνευματικός καί γιά τοῦτο ἔγινε σάν ὀπωροφυλάκιο φυλάγοντας μόνο καί περιέπουσα –περιποιούμενη– ὡς ὀπώρα δηλαδή τήν ἁπαλή καί πρόσκαιρη ἡδονή κι ὄχι μόνο τέτοια τήν κατέστησαν οἱ δαίμονες καί ἐμπαθεῖς λογισμοί ἀλλά καί τήν ἔφθειραν μέ τά πάθη καί πονηρά ἔργα κι αὐτά εἶναι σάν τά θνησιμαῖα καί ψοφίμια καί γίνονται φαγητό στά πετεινά πού ἁρπάζουν τό σπόρο στήν ὁδό σπειρόμενο δηλαδή στούς δαίμονες ἀφοῦ αὐτοί τρῶνε ὄχι τούς ὁσίους ἀλλά τίς σάρκες τους δηλαδή ὅ,τι σαρκῶδες κι ἐμπαθές κίνημα ἤ ἔργο βρεθεῖ σ' αὐτούς κι ἐκχέουν αἷμα τή ζωτική δύναμη τῆς ψυχῆς φονεύοντας τούς ἀδελφούς διά τοῦ σκανδάλου τους κι ἄλλως πάλι ἁρμόζουν αὐτά στούς μάρτυρες τούς καλλινίκους καί στούς καιρούς ἐκείνους τῶν διωκτῶν καί τυράννων ὅταν δίωκαν τούς χριστιανούς καί ναούς καί πόλεις τούς ἐκπορθοῦσαν.

εγενήθημεν όνειδος τοις γείτοσι ημών

Ἐμεῖς τό τίμιο γένος τῶν Ἰουδαίων γίναμε τώρα ὄνειδος καί περιγέλασμα στά ἔθνη πού μᾶς γειτονεύουν καί παλιά μας φθονοῦν καί μᾶς ἐπιβουλεύονται –σχῆμα παλλιλογίας ὁ μυκτηρισμός καί χλευασμός τοῖς κύκλω ἡμῶν πού τό συνηθίζει ἡ ἑβραϊκή γλώσσα– καί ὀνείδιζαν οἱ ἐθνικοί τούς Ἰουδαίους γιά τήν ἀσθένειά τους καί γιά τήν ἐρήμωση τῆς πόλεώς τους καί τούς περιγελοῦσαν γιατί πίστευαν σ' ἕνα Θεό ἀλλά χλευασμό τήν κωμωδία πρέπει νά νοήσουμε ἐπειδή οἱ ἐθνικοί εἶχαν τούς Ἰουδαίους ὡς κωμωδία πού ἦταν οἱ Μωαβίτες καί Ἀμμανίτες καί Ἰδουμαῖοι κι ἄλλοι.

έκχεον την οργήν σου επί τα έθνη τα μη γινώσκοντά σε

Τά ἔθνη Κύριε πού μᾶς πολεμοῦν περισσότερο Σέ παροργίζουν ἀπό μᾶς γιατί αὐτά δέ Σέ γνωρίζουν γιά Θεό καί Ποιητή τους καί γιατί μεγάλη ἀπανθρωπία μεταχειρίζονται σέ

μᾶς καί βασιλεῖες ἐδῶ καταχρηστικῶς ὀνομάζει τίς μικρές τοπαρχίες κι ἡγεμονίες τῶν πολεμίων τους καί ἐχθρῶν.

τον τόπον αυτού ηρήμωσαν

Γιατί Κύριε πρέπει νά τρέξεις τήν ὀργή Σου στά ἔθνη; Γιατί αὐτά μᾶς κατέφαγαν μέ τό στόμα τῆς ρομφαίας κι ἔκαναν ἔρημους τούς τόπους μας. Ἄλλως πάλι καλῶς τό λαό ὀνόμασε Ἰακώβ μέ τή μνήμη τοῦ προπάτορος ἐγείροντας τό Θεό σέ ἔλεος.

μη μνησθής ημών ανομιών αρχαίων

ταχύ προκαταλαβέτωσαν ημάς οι οικτιρμοί σου Κύριε

βοήθησον ημίν ο Θεός ο σωτήρ ημών ένεκεν της δόξης του ονόματός σου

ρύσαι ημάς και ιλάσθητι ταις αμαρτίας ημών

ένεκεν του ονόματός σου

Μήν ἐνθυμηθεῖς Κύριε τίς ἁμαρτίες πού ἐμεῖς οἱ Ἰουδαῖοι πράξαμε ὡς τώρα γιατί ἀρχαῖες ὀνομάζει ἁπλῶς τίς προτερινές καί προλαβοῦσες ἁμαρτίες. Ἄλλως πάλι μή λάβεις πάντων μνήμη τῶν προλαβόντων κι ἄχρι τοῦ νῦν πλημμελημένων ἀφοῦ πάθαμε αὐτά ἀκριβῶς μικρά σέ σύγκριση μέ κεῖνα κι ἄρα εὐσεβεῖς ἦταν οἱ προσφέροντες τήν εὐχή καί πολύ ζῆλο ἀναδέχτηκαν ὑπέρ εὐσεβείας ἀφοῦ ἀοίδιμη ἡ ἀρετή τῶν Μακκαβαίων καί βλέπε πού τοῦτο ἔθεσαν κι ὄχι τό δεύτερο πρόσθεσαν ὥστε ὁ Θεός νά δεῖ τήν παροῦσα εὐσέβεια ἀφοῦ τοῦτο μάλιστα τήν πολλή τους ἀρετή δείχνει νά μνησθοῦν τά πρότερα ἁμαρτήματα καί νά κρύψουν τήν παροῦσα εὐσέβεια. Καί βλέπε πάλι καί πώς οἱ νῦν μετανοοῦντες τίς παυμένες ἁμαρτίες καί γιά τοῦτο ἀρχαῖες ἀξιώνουν νά μή μνημονεύονται παρά Θεοῦ ἀφοῦ ἐναντίον τοῦ μετανοοῦντος εἶναι νά ἁμαρτάνει ἀκόμα καί γιά τοῦτο ὁ προφητάναξ εἶπε ἁμαρτίας νεότη- τός μου καί ἀγνοίας μου μή μνησθῆς ἐπειδή οὐδείς ἐξομολογεῖται γιά ὅσα ἀκόμα πράττει κακῶς ἀλλά γιά ὅσα παλιά ἐνέργησε.

Πτωχεύσαμε ἐμεῖς οἱ δοῦλοι Σου Κύριε γιατί χάσαμε ὅλα κεῖνα τά ἀγαθά πού εἴχαμε τόσο τά σωματικά ὅσο καί τά ψυχικά δηλαδή ἀρετές καί Σωτῆρα ὀνομάζουν τό Θεό γιατί πολλές φορές τούς ἔσωσε ἀπό διάφορες συμφορές. Καί καλῶς λέχτηκε προκαταλαβέτωσαν ὡς ἐγγύς ὄντων νά ἀπολεστοῦν παντελῶς καί νά μή δύνανται ν' ἀνακληθοῦν πλέον ἄν τώρα ὁ ἔλεος λάβει ὑπέρθεση καί ἀναβολή. Οὐδέν τόσο φτωχό ὅσο τόν δείχνουν οἱ ἁμαρτίες ἀλλά ἀκόμα φτωχότερος ὅταν προστεθεῖ κι ἡ ἀσέβεια στήν ἁμαρτία καί γιά τοῦτο ἀκριβῶς πρεσβεύουν νά ταχύνουν οἱ οἰκτιρμοί τοῦ Θεοῦ μή τυχόν καί μέ τή μεγαλύτερη ἀκόμα σφοδρότητα τῆς φτώχειας ἀπολεστοῦν μέ ἀπό- γνωση καί προεσβεύουν στό Χριστό ἀφοῦ Αὐτός ὄχι μόνο Θεός ἀλλά καί Σωτήρ ἐπωνομάστηκε φανερά. Αὐτός καί δόξα τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ δηλαδή τοῦ Πατρός καί

γιά τοῦτο κι ὁ ἀπόστολος ἀπαύγασμα τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ εἶπε.

Κι ἄς εἴμαστε μεῖς ἀνάξιοί του ἐλέους Σου Σύ Κύριε λύτρωσέ μας γιά τή δόξα τοῦ ὀνόματός Σου δηλαδή γιά νά μή φανεῖ κοντά στά ἔθνη ἄδοξο καί ἄτιμο τό ὄνομά Σου ἀφοῦ πρόκειται κεῖνοι νά ὀνειδίζουν τό ὄνομά Σου πώς εἶναι ἀσθενές καί δέ μπορεῖ νά λυτρώσει τό δικό Του τό λαό. Τό ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός Σου εἶναι παλλιλογία συνήθης στήν ἑβραϊκή γλώσσα γιατί τό ἴδιο πράγμα σημαίνει τό ῥῦσαι καί τό ἱλάσθητι ἀφοῦ ὁ Θεός ὅταν ἱλεωθεῖ τότε καί ῥύεται. Καί τίνος χάριν; Γιά τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ δηλαδή τοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος γιά τοῦτο καί ἱλαστήριο καλεῖται κι Αὐτός πορίστηκε ἱλασμό τῶν ἁμαρτιῶν τῶν Ἰουδαίων ὅταν σταυρώθηκε κι ἔλεγε πρός τόν Πατέρα Πάτερ ἄφες αὐτοῖς οὐ γάρ οἴδασι τί ποιοῦσι...

79

εξέγειρον την δυναστείαν σου και ελθέ εις το σώσαι ημάς

Ἀφοῦ ὁ Θεός πρόσταξε τό Μωυσῆ νά κάνει δύο Χερουβίμ χρυσά καί τορνευτά καί νά τοποθετήσει ἕνα ἀπ' τά δεξιά τοῦ ἱλαστηρίου τό ὁποῖο ἦταν πῶμα τῆς κιβωτοῦ κι ἄλλο ἀπ' τά ἀριστερά του εἶπε καί γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν καί λαλήσω σοι ἄνωθέν τοῦ ἱλαστηρίου ἀναμέσον τῶν δύο Χερουβίμ τῶν ὄντων ἐπί τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου καί Σύ λοιπόν Κύριε πού κάθεσαι πάνω στά Χερουβίμ ἐμφανήσου δηλαδή γνωρίσου πώς ἦρθες βοηθός ὅσων Ἰουδαίων ἔμειναν ζωντανοί ἀπ' τό φόνο τῶν Βαβυλωνίων γιατί αὐτούς ὀνό- μασε Ἐφραίμ καί Βενιαμίν καί Μανασσή ἀφοῦ παραπάνω ἐνθυμήθηκε τόν Ἰωσήφ γιά τοῦτο ἀκολούθως ἐνθυμήθηκε ὁ προφήτης τόν Ἰωσήφ γιά τοῦτο ἀκολούθως ἐνθυμήθηκε καί τούς δύο φίλτατους υἱούς του τόν Ἐφραίμ καί τόν Μανασσή καί τόν ἀγαπημένο του ἀδελφό Βενιαμίν ὡς μίας μητέρας γεν- νημένο μέ τόν Ἰωσήφ κι ἀπό τούτους τούς τρεῖς ὀνόμασε τό λαό ὅλων ὥστε διαμέσου τῆς πρεσβείας τοῦ Ἰωσήφ νά σπλαχνιστεῖ ὁ Θεός τό γένος τῶν τέ- κνων Του καί τό γένος τοῦ ἀδελφοῦ του. Καί πρέπει νά ξέρουμε πώς κι ἄς ἦταν μεγαλύτερος υἱός τοῦ Ἰωσήφ ὁ Μανασσῆς ὅμως ὁ Μωυσῆς πανταχοῦ πρῶτα βάλλει τόν Ἐφραίμ τό μικρότερο υἱό τοῦ Ἰωσήφ ἐπειδή καί προτιμή- θηκε ἀπό τόν πάππο του Ἰακώβ κι εὐλογήθηκε περισσότερο ἀπ' τό Μανασ- σή καί σμίγει τό Βενιαμίν πάντοτε μαζί μέ τούς υἱούς τοῦ Ἰωσήφ ὡς ὁμομή- τριό του καί γιατί κατόπιν ἀπ' τόν Ἰωσήφ γεννήθηκε. Στό Μωυσῆ ἀκολού- θησε κι ἐδῶ ὁ προφήτης καί γιά τοῦτο προτάσσει τόν Ἐφραίμ ἀπό Μανασσή καί μαζί τους ἐνώνει τόν Βενιαμίν ἐπειδή ὅμως ἡ φυλή τοῦ Λευί διορίστηκε στή λατρεία τοῦ Θεοῦ γιά τοῦτο ἀντ' αὐτῆς διορίστηκε ἡ φυλή τοῦ Μανασσῆ

νά πολεμᾶ κι ἀκολούθως ἐδῶ ὑστερινή τοποθετήθηκε ἐδῶ ὡς μισή κι

ἀσθε- νέστερη τοῦ Βενιαμίν. Καθώς πάλι καί τοῦ Βενιαμίν μετά τοῦ Ἐφραίμ ὡς ἀσθενέστερή της καί κατά ἄλλο τρόπο ὅμως οἱ τρεῖς φυλές ἦταν τολμηρότε- ρες ἀπ᾽ τίς ἄλλες κι ἀναφέρονται ἐδῶ ἐνῶ οἱ δύο υἱοί τοῦ Ἰωσήφ Ἐφραίμ καί Μανασσής ἔγιναν φύλαρχοι γιά τήν τιμή τοῦ πατέρα τους.

Στήν πορεία λοιπόν τῶν δώδεκα φυλῶν προπορεύονταν τῆς κιβωτοῦ τρεῖς φυλές τοῦ Ἰούδα καί τοῦ Ἰσάχαρ καί τοῦ Ζαβουλών καί τέλος πάλι ἄλλες τρεῖς ἀκολουθοῦσαν τοῦ Ἐφραίμ καί Βενιαμίν καί Μανασσῆ καί προβάδιζε δόξα Θεοῦ πάνω σε χρυσά καί τορνευτά Χερουβίμ κατά τήν πο- ρεία ὥστε Σύ ὁ διά τοῦ ἱλαστηρίου τυπούμενος Θεός Λόγος ὁ ἐπάνω Χε- ρουβίμ δηλαδή ἐξουσία ἔχοντας οὐράνια καί προπορευόμενος τῆς κιβωτοῦ ἐμπρός μας δεῖξε στρατηγώντας στούς πολέμους καί τούς ἐναντίους τρο- πούμενος –τρέποντας σέ φυγή καί νικώντας τους– ἀλλά καί κατά ὑψηλοτέ- ρα θεωρία ὁ ποιμήν τοῦ Ἰσραήλ δέν εἶναι ἄλλος ἔξω ἀπό τό Χριστό πού εἶπε Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμήν ὁ καλός πού ποιμαίνει τόν Ἰσραήλ δηλαδή ὅσους ἔχουν νοῦν ὁρῶντα τό Θεό κι ὁδηγεῖ τόν Ἰωσήφ δηλαδή τούς ἐθνικούς ἐπειδή Ἰωσήφ πρόσθεση Κυρίου ἑρμηνεύεται καί προστέθηκαν κοντά στούς Ἰουδαίους τά ἔθνη καί κάθεται ἐπί τῶν Χερουβίμ ὁ Θεός δηλαδή σέ ὅσους ἔχουν πλῆθος γνώσεως ἐπειδή τοῦτο δηλώνει τό ὄνομα τῶν Χερου- βίμ κι αὐτοί εἶναι κεῖνοι πού φωτίζουν τόν ἑαυτό τους μέ φῶς γνώσεως. Κι Αὐτόν λοιπόν πού κάθεται ἐπί τῶν Χερουβίμ βασιλικῶς παρακαλεῖ ὁ χο- ρός τῶν ἁγίων νά φανερωθεῖ καί νά ᾽ναι μπροστά σε κείνους πού καρπο- φοροῦν τήν ἀρετή ἐπειδή Ἐφραίμ καρποφορία καί νά ᾽ναι καί μπροστά σε ὅσους γίνουν υἱοί τῆς δεξιᾶς τοῦ Θεοῦ διά τῶν δεξιῶν τῶν ἔργων ἐπειδή Βενιαμίν υἱός δεξιᾶς κι ὁμοίως καί μπροστά σε ὅσους λησμόνησαν τά εἴδη τῶν κακῶν μαζί καί τίς ἐνέργειές τους γιατί Μανασσής λήθη ἑρμηνεύεται. Ἐξανάστησον Κύριε καί κίνησε ὅλη τήν ὑπερφυσική Σου τή δύναμη σέ ἀντίληψή μας καί βοήθεια γιατί αὐτή κοιμᾶται μέ τήν πολλή της τή μακρο- θυμία ὅπως συνηθίζει ἡ ΠΔ νά ὀνομάζει τίς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ ἀπό τῶν ἀνθρώπων παχύτερα μιλώντας γιά νά καταλάβουν οἱ Ἑβραῖοι παχεῖς ὄντες στή διάνοια καί βλέπε τόν ς΄/6ο Κύριε μή τῷ θυμῷ Σου ἐλέγξῃς με. Αὐτά λοιπόν λέχτηκαν προφητικῶς καί σέ πέρας ἦρθε σέ ἔκβαση σέ μᾶς στά τέλη τῶν αἰώνων ἀφοῦ ἐν ἐσχάτοις καιροῖς τοῦ αἰῶνος ἔγινε ἄνθρωπος ὁ μονογενής Λόγος τοῦ Θεοῦ κι ἱκετεύει ἐδῶ τόν Κύριο νά κάνει τήν ἄφιξή Του στούς οὐρανούς καί ἀφοῦ ἀποστραφοῦν πάλι σέ ἀπόγνωση νά τούς ἀναλάβει καί νά ἐπιστρέψει κοντά Του ὥστε ὅταν ἐπέλαμψε ὁ Υἱός σέ μᾶς πού ὀνομάζουμε πρόσωπο Πατρός ἀφοῦ εἶναι εἰκόνα καί χαρακτήρ τῆς ὑποστάσεώς Του καί σ᾽ Αὐτόν καί μόνο τό κάλλος τοῦ

Θεοῦ καί Πατρός φαίνεται τότε ἐπιστρέψαμε πρός Θεό ζῶντα καί ἀληθινό ἀπ' τή μάταιη ἀναστροφή μας τήν πατροπαράδοτη καί πρέπει νά νοήσουμε καθέδρα ἐπί

τῶν Χερουβίμ τήν ἀνάπαυση στίς ἄνω δυνάμεις καί σέ μᾶς ἄφιξη τήν οἰκο- νομία καί τήν ἄρρητη κένωση.

ο Θεός...επίβλεψον εξ ουρανού και ίδε και επίσκεψαι την άμπελον ταύτην
και κατάρτισαι αυτήν ην εφύτευσεν η δεξιά σου

Θεέ καί Βασιλεῦ τῶν ἄνω δυνάμεων ἐπίστρεψε δηλαδή διόρθωσε καί γύρισε τήν ἄμπελο τοῦ Ἰσραήλ ἀπό θλίψη σέ χαρά κι ἀπό σκλαβιά σέ ἐλευθερία καί ἐπίσκεψε τήν ἄμπελο ταύτη ἀντί ἰάτρευσέ την πού ἀσθένησε καί συντρίφτηκε καί καταρτισε αὐτήν στήν προτέρα της εὐτυχία γιατί αὐτήν τήν ἄμπελο φύτεψε καί στερέωσε ἡ δεξιά Σου δηλαδή ἡ δύναμή Σου. Σφόδρα ἐμπαθῶς λέχτηκε κι ἐλεεινῶς μαζί καί δηκτικῶς τό ἐπισκεψαι τήν ἄμπελον ταύτην ἀφοῦ Σύ ὁ τῆς ἀμπέλου αὐτῆς γεωργός βλέπεις τήν ἐρήμωσή της ἐπειδή δέν ἀρκεῖ ὁ λόγος νά δείξει τή διαφθορά ἄν δέ φανεῖ κιόλας κι ἐπειδή Σύ αὐτή καταφύτευσες δηλαδή ἐδῶ κατοίκισες καί κατάρτισέ την πάλι δηλαδή ἕτοιμη σέ σωτηρία παρασκεύασε διά τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καί τίς ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου παρά ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας ἐπειδή Αὐτός περί ἑαυτοῦ στά εὐαγγέλια ἔλεγε: οὔτε ὁ νόμος τόν Ἰσραήλ οὔτε κι οἱ προφῆτες ἐπέστρεψαν κι ἀναγκαίως νά τόν ἐπιστρέψει παρακαλεῖ τό Χριστό. Κι ἐδῶ νοεῖται ἔξωθεν ἀπό κοινοῦ τό ἐπίβλεψον δηλαδή ἐπίβλεψε στόν Υἱό ἀνθρώπου Κύριε καί υἱό ἀνθρώπου ἐδῶ ὀνομάζουν οἱ Ἰουδαῖοι τό Ζοροβάβελ πού κραταιώθηκε ἀπ' τό Θεό κοντά στό βασιλέα Δαρεῖο καί νίκησε δύο νεανίσκους μέ τό πρόβλημά του ἀποδεικνύοντας πώς οἱ γυναῖκες κι ἡ ἀλήθεια νικοῦν ὅλα καί τά πάντα γιατί ἔτσι εἶπε ὑπερισχύουσιν αἱ γυναῖκες ὑπέρ δέ πάντα νικᾶ ἡ ἀλήθεια καί γιά τοῦτο καί θαυμάστηκε γιά τό σοφό πρόβλημά του κι ἔλαβε ἄδεια βασιλική καί πῆγε στά Ἱεροσόλυμα κι ἀνέκτισε πάλι πόλι καί ναό κι ἐμεῖς οἱ χριστιανοί υἱοί ἀνθρώπου λέμε τόν προσληφθέντα ἄνθρωπο παρά Θεοῦ καί Λόγου δηλαδή τό Δεσπότη Χριστό γιατί ὁ Θεός Λόγος κραταίωσε στόν ἑαυτό Του δηλαδή στή θεϊκή Του ὑπόσταση τήν ἀνθρώπινη φύση καί μετέδωσε σ' αὐτήν ἀπ' τή θεία Του δύναμη κραταιά κατά τοῦ διαβόλου ἀφοῦ ἡ εὐχή αὐτή γίνεται πρός τόν προσλαβόντα Θεό Λόγο περί τοῦ προσληφθέντος φυράματος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὥστε γρήγορα νά τό προσλάβει καί κραταιώσει. Ἐδῶ τή βλάστηση ἀπό κεῖ τοῦ Δεσπότη διδάσκει τοῦ Χριστοῦ ἀφοῦ ἱκετεύει νά ἀξιωθεῖ ἐπιμελείας ἡ ἄμπελος γιά τόν καρπό πού θά λάβει ἀπ' αὐτή τόν Υἱό τοῦ ἀνθρώπου ὅπως σαφῶς Τόν ὀνόμασε καί διδάσκει λοιπόν ὁ προφητικός λόγος ὅσους ἔγιναν δορυάλωτοι νά ἱκετεύουν τό Θεό τῶν ὅλων φειδώ νά κάνει τῆς ἀμπέλου γιά τή ρίζα τή σωτήρια πού φύεται ἀπό κεῖ ἐπειδή ἔτσι τόν ἑαυτό Του ὀνομάζει ὁ Κύριος Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή ἐπειδή ὡς ἄνθρωπος εἶναι ἄμπελος κι ὡς Θεός καί γωργός πού σπέρνει σπέρμα καλό μέσα στόν ἀγρό Του κι αὐτή ἀληθῶς ἡ ἄμπελος ἐξέτεινε τά κλήματά της ἕως θαλάσσης καί ἕως ποταμῶν τίς παραφυάδες της

ἐπειδή οὔτε τόπος οὔτε ὑπό τόν οὐρανό ὅπου ἐκεῖ μέσα δέν ἔχουν ἱδρυθεῖ οἱ θεῖοι ληνοί τῆς ἀμπέλου αὐτῆς.

80
γλώσσαν ην ουκ έγνω ήκουσεν

Ἰωσήφ ὅλο τό λαό ὀνομάζει ἐδῶ ὁ προφήτης καθότι ὁ Ἰωσήφ ἦταν εὐεργέτης καί τροφέας τοῦ ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ὅπως εἰπώθηκε στόν ος΄/77ο τούς υἱούς Ἰακώβ καί Ἰωσήφ καί ἔθετο λέει στόν ἰσραηλιτικό λαό μαρτύριο δηλαδή διαμαρτυρία καί παραγγελία ἔκανε ὁ Θεός αὐτό δηλαδή νά σαλπίζει στή νεομηνία. Τότε ἔκανε τήν παραπάνω παραγγελία καί διαμαρτυρία στό λαό ὁ Θεός νά σαλπίσουν δηλαδή ὅταν αὐτός ὁ λαός ἐξῆλθε ἀπ' τήν Αἴγυπτο καί βρέθηκε στήν ἔρημο τοῦ Σινᾶ. Τότε ὁ Θεός διόρισε τήν παραπάνω παραγγελία ὅταν ὁ λαός τοῦ Ἰσραήλ ἄκουε γλώσσα πού δέν ἤξερε καί γλώσσα ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ πού τούς διόριζε τό Δεκάλογο μέ κρότο ξακουστό πολύ κι ὅταν κι ὁ λαός ἀκούγοντας φοβήθηκε καί στάθηκε μακριά ἀπ' τό ὄρος τό Σινᾶ κι εἶπε στό Μωυσῆ λάλοσον σύ ἡμῖν καί μή λαλείτω πρός ἡμᾶς ὁ Θεός ἵνα μή ἀποθάνωμεν. Καί τό ἤν οὐκ ἔγνω ἀντί ἀσυνήθη καί ξένη γιατί τήν ἀσυνήθη καί ξένη φωνή τοῦ Θεοῦ ἄκουσε τότε ὁ λαός τῶν Ἑβραίων. Κι ἐμεῖς θά 'μαστε στήν Αἴγυπτο ἄν δέν ἀξιωνόμαστε θεία φωνή ἐνῶ ὅταν ἐγκαταλείπουμε τά σωματικά καί κουφιστοῦμε ἀπ' τά ἐπικείμενα φορτία τῆς ἁμαρτίας μας τότε ἀκοῦμε τή φωνή τοῦ Θεοῦ.

εν θλίψει επεκαλέσω με και ερρυσάμη σε

Ἀπό δῶ κι ἐξῆς φέρνει ὁ προφήτης τό Χριστό νά διαλέγεται μέ τούς Ἑβραίους καί νά διδάσκει πώς Αὐτός ἦταν κεῖνος πού ἀπό παλιά εὐεργέτησε τό λαό τους καί θλίψη καί στεναχώρια ἡ ἐν Αἰγύπτῳ πού λάβαιναν οἱ Ἑβραῖοι ἀπ' τούς ἐπιστάτες τοῦ Φαραώ δηλαδή ἀπό κείνους πού σπούδαζαν νά δουλεύουν γρήγορα στά κτήρια καί γι' αὐτούς τούς ἐργοδότες λέει ἡ ΠΔ ὀνομαστί εἶπε ὁ Κύριος πρός Μωυσῆν ἰδών εἶδον τήν κάκωσιν τοῦ λαοῦ Μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ καί τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπό τῶν ἐργοδιωκτῶν γιατί οἶδα τήν ὀδύνην αὐτῶν καί κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς ἐκ χειρός τῶν Αἰγυπτίων καί πάλι κἀγώ ἑώρακα τόν θλιμμόν ὅν οἱ Αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς καί τό ἐπικαλέσω μέ καί ἐρρυσάμην σε καί ἄλλα τέτοια γιά τούς προγόνους τῶν Ἑβραίων λέχτηκαν κι ὄχι γιά τούς ἀπογόνους τους ἐπειδή κι οἱ πρόγονοι κι οἱ ἀπόγονοι κι οἱ δύο ἕνα γένος ἦταν. Σοῦ ἐπήκουσα δικέ Μου λαέ καί τελείωσα καί τή δέησή σου Ἐγώ ὁ Θεός ὁ ὁποῖος ἤμουν ἀφανής καί ἀόρατος στόν ἀπόκρυφο τόπο τῆς καταιγίδος δηλαδή πού τάραξε τήν παρεμβολή τῶν Αἰγυπτίων στήν Ἐρυθρά Θάλασσα καί σύμπλεξα τούς τροχούς τῶν ἁρμάτων τους καί τούς ἔφερα μέ βία στό θάνατο μέσα κεῖ στή θάλασσα καί τούς ἀφάνισα ἀφοῦ καταιγίδα εἶναι ἡ συστροφή μέ βία τῶν ἀνέμων πού καλεῖται καί ἀνεμοστρόβιλος. Κι ἄλλως πάλι τό ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος νοεῖται ἀντί ἐκ μεγάλης καί ὑπερβαλλούσης ἐρρυσάμην σέ θλίψεως ἀφοῦ καταιγίς πνεῦμα βίαιο καί σφοδρό καί χειμερινό οἰκίες καταστρέφοντας καί δέντρα ξεριζώνοντας μέ τήν ὁποία σημαίνεται ὁ μέγας καί φοβερός πειρασμός κι ἄλλως ἐν ἀποκρύφῳ τῆς καταιγίδος ἡ νεφέλη δηλώνεται ὅπου διαλέγονταν κρυμμένος ὁ Θεός σά νά 'χε φωνή ἡ νεφέλη κι

ἀνέμους καί καταιγίδες ὁμιλώντας ὄχι φαινόμενος ἀλλά καί κρυφίως ὁ Θεός ἐνεργώντας. Γιά τό ὕδωρ τῆς ἀντιλογίας προείπαμε στόν οζ΄/77ο ἑρμηνεύοντας Κύριος ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας καί σέ δοκίμασα λέγοντας λαέ τοῦ Ἰσραήλ ὅταν σέ ἄφησα νά διψάσεις λίγο κι εὐθύς σέ βρῆκα ἀχάριστο καί ἀμνήμονα καί ἄς σέ ἤξερα πρίν πλήν τότε περισσότερο σέ γνώρισα.

εγώ ειμι Κύριος ο Θεός σου
πλάτυνον το στόμα σου

Ἐγώ πού ὕστερα γενόμενος ἄνθρωπος εἶμαι ὁ ἴδιος πού σέ ἐλευθέρωσα ἀπό τή γῆ τῆς Αἰγύπτου κι ὄχι ἄλλος καί τοῦτο τό ρητό εἶναι γραμμένο αὐτοξελεί καί στό Δεκάλογο. Δέν ἦταν ὁ Χριστός πρόσφατος Θεός οὔτε κι ἀλλότριος ἀφοῦ Αὐτός ὑπῆρχε καί τούς ἀνήγαγε ἐν γῆς Αἰγύπτου Αὐτός ἀπαρχῆς κι Αὐτός καί μετά ταῦτα Ἐγώ εἰμι Θεός πρῶτος καί εἰς τά ἐπερχόμενα Ἐγώ εἰμι. Πλάτυνε ἀντί ἄνοιξε τό στόμα τῆς ψυχῆς ἄν ἑτοιμάσεις τό στόμα τῆς ψυχῆς σου γιά ὑποδοχή τροφῆς πνευματικῆς δηλαδή θείων νοημά- των κι Ἐγώ θά τό γεμίσω ἀπό σοφία κι ἀπό τήν εὐτέλεια καί χαμηλότητα τοῦ γράμματος τοῦ νόμου θά σέ ἀνεβάσω στό ὕψος τοῦ Πνεύματος τό ὁποῖο εἶναι κρυμμένο μέσα στό γράμμα καί νοεῖται στόμα καί τό αἰσθητό γιατί ἄν σύ πειστεῖς σέ Μένα θά σέ γεμίσω κι ἀπό σωματική τροφή. Ἐπειδή ἀκριβῶς σάν τό μικρό χελιδόνι ἄν ἀνοίξουμε τό στόμα τῆς διανοίας τότε αἰσθήσεις οἰκείας ἀσθενείας ἔχουμε κι ἡ χάρη τοῦ Κυρίου δέ βραδύνει νά ἐπιφοιτήσει σέ μᾶς καί ὅταν ἔρθει τροφή θά γίνει σά σέ νεοσσούς πού ἀνοίγουν τό στόμα τους καί μεταδίδεται ἡ θεία χαρά κι ἀποκάλυψη τῶν μεγίστων μυστηρίων κι ὅπως ἀκριβῶς ὄχι πώς ὁ ἥλιος μερίζεται καί στόν οἶκο μείζων κι ἀλλοῦ ἐλάσσων ἀλλά πρός χώρα τῶν θυρίδων ἡ ἀκτίνα φέρει καί λαμβάνει καί εἰσέρχεται ἔτσι ἐπειδή θυρίδες μας οἱ λογισμοί στήν ψυχή μας ὅταν πλατύτερα ἀνοίξουν περισσότερα θά χωρέσει καί ἡ χάρη ἐνῶ ὅταν στενώσουν τή διάνοια τότε καί στενώνεται κι ἡ χάρη κι ἄλλως πλατύνεται τό στόμα τῆς ψυχῆς μέ τή συνεχῆ μελέτη τῶν ἱερῶν γραμμάτων ἀλλά καί πληροῦται κι ὅσο μελετᾶ τόσο πληροῦται σοφίας καί θείων νοημάτων ὥστε δέον νά εὐρύνουμε τίς ἀποθῆκες τῆς ψυχῆς διά πίστεως μεγάλης καί ἔργων ἐπαινουμένων ὅπως δοχεῖο νά γίνουμε τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ πλαταίνοντας τό στόμα τοῦ νοητοῦ ἀνθρώπου καί ἑτοιμάζοντας πρός ὑποδοχή τροφῆς πνευματικῆς.

81
κρίνατε ορφανώ και πτωχώ

Κάνετε κρίση δικαία στούς ὀρφανούς καί πτωχούς πού ἀδικοῦνται καί μήν τούς παραβλέψετε κι ὁμοίως καί στούς ταπεινούς καί πένητες καί πένητα καί πτωχό λέει ἕνα καί τόν αὐτό ἤ πτωχό τόν πλούσιο πού πτώχυνε ἐκπίπτοντας ἀπ' τόν πλοῦτο του ὕστερα καί πένητα κεῖνον πού μέ δικούς του κόπους χειρωνακτικῶς τ' ἀναγκαία πορίζεται ὅπως εἰπώθηκε στόν ια΄/11ο ἔνε- κεν τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν. Ἐπειδή τό ἀνθρώπινο γένος καταφρονεῖ τῶν πενήτων γιά τοῦτο κι ἡ ΑΓ ἄλλοτε λέει κρίνατε ὀρφανῷ ἐπειδή πατέρα δέν ἔχει καί χήραν δικαιώσατε πρόσωπο γιά ἀσθένεια ἐλαττούμενο κατά τό βίο σέ πολλά κι ἀφοῦ εὐεπίβατο σέ ὅσους θέλουν ἡ χηρεία νά ἀδικηθεῖ. Τώρα ὅμως κρίνατε ὀρφανῷ καί πτωχῷ ἀφοῦ κι οἱ δύο τούς ἐνδεεῖς, χρήζουν

βοηθείας ὁ ἕνας γιά τῆς ἡλικίας τό εὐκαταφρόνητο οὔτε μπορεῖ νά ὁδηγήσει στήν κρίση ὅσους τόν ἀδικοῦν κι ὁ ἄλλος πάλι γιά τήν πενία δέν ἔχει σθένος ν' ἀγωνιστεῖ γιά τά δίκαιά του ὥστε ὅσοι κρίνετε ὑπερασπιστεῖτε ὅσους ἀδικοῦνται κι ὑστεροῦνται συνηγόρων κι ἀναπληρῶστε τήν ὑστέρηση καί τῆς ἡλικίας τους ὥστε νά 'χουν τό καύχημα τοῦ Ἰώβ ἐγώ ἤμην πατήρ ἀδυνάτων καί πνευματικότερα ἐπειδή ὅποιος ἁμαρτάνει γίνεται τοῦ διαβόλου ἄν κανείς ἑκουσίως ἀλλοτριώθηκε τῆς συγγενείας αὐτῆς κι ὀρφάνεψε μακαριστῶς ἀπό πονηρό πατέρα ἄς τύχει τότε παρ' ἡμῶν ἐπιβαλλούσης ἐπιμελείας ὥστε δέ λέει κρίνετε τό δίκαιο οὔτε προφήτη οὔτε ἱερέα πού ἀλλοῦ γίνεται αὐτό ἀλλά νά μή παραβλάπτονται κιόλας αὐτοί γιατί λέει μή ἅπτεσθε τῶν χρι- στῶν Μου καί ἐν τοῖς προφήταις Μου μή πονηρεύεσθε ἀλλά ὀρφανῶ καί πτωχῷ καί ταπεινῷ καί πένητι καί γιατί; Ἐπειδή ἐκεῖνοι δέν πρέπει νά ἀδι- κοῦνται κι ἀφόρητο νά ἀδικοῦνται ἀπό ἐπικείμενη ἀσθένεια ἀπό φτώχια ἤ ἡλικία μικρή καί γιά τοῦτο καί σφοδρότερα ἀμύνεται αὐτούς ὁ νομοθέτης.

σαλευθήτωσαν πάντα τα θεμέλια της γης
εγώ είπα θεοί εστε και υιοί Υψίστου πάντες

Οἱ ἄδικοι κριτές κι ἄρχοντες ἔγιναν κουφοί θεληματικῶς καί δέ γνώρισαν οὔτε καί κατάλαβαν τά λόγια καί τούς νόμους Ἐμοῦ τοῦ Θεοῦ γιατί οὐ συνῆκαν εἶναι ἐξήγηση καί σαφήνεια τοῦ οὐκ ἔγνωσαν καί αὐτοί οἱ ἄδικοι κριτές κι ἄρχοντες στό σκότος περπατοῦν δηλαδή στήν πλάνη πολιτεύονται κι ἄλλως νοούμενο οὐκ ἔγνωσαν οὐδέ κατάλαβαν τό καλό οἱ ἄδικοι ἄρχοντες καί κριτές γιά τοῦτο καί περπατοῦν στήν πλάνη καί ἀγνωσία τῆς δικαιοσύνης δηλαδή τί εἶναι ἡ δικαιοσύνη δέ γνωρίζουν. Καί καθαρότερα αὐτά οἱ δικαστές δέ θέλουν νά συνιδοῦν πώς γιά τούς πένητες ἔγιναν δικαστές ἀλλά διάγουν πολιτεύοντας σά σέ νύχτα καί ζόφο καί δέ βλέπουν τό δέον ὡς σκο- τεινοί κι ἀφώτιστοι ἀφοῦ σκοταῖο καί δυόμενο καί νυκτιφόρο ἀφροσύνη ἐνῶ λαμπρότατο καί περιαυγέστατο κι ἀνατέλλον ὡς ἀληθῶς ἡ φρόνηση κι ἄρα τί ἔγνωσαν; Τοῦ παρόντος βίου τό σαθρό καί τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τό ἄστατο πού ἀγρούς σέ ἀγρούς καί οἴκους σέ οἴκους συνάπτουν καί πολλάκις κι αὐτά στούς ἐχθρούς θησαυρίζουν κι ἑπομένως τί δέ συνήκαν; Πῶς περί τά μικρά ἀσχολούμενοι τόν ἑαυτό τους ἀποστεροῦν ἀπ' τά μείζονα. Τοῦτο λέγεται καί ταράξω τήν γῆν διά τούς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ καί κατά τό σαλευθήτωσαν πού εἶπαν οἱ ἑβδομήκοντα τοῦτο εἶναι τό νόημα πώς ὁ Θεός προστάζει νά σαλευτεῖ ἡ γῆ γιά νά φοβηθοῦν οἱ ἄδικοι ἄρχοντες καί παράνομοι κριτές καί ἄς σαλευθοῦν τά θεμέλια τῆς γῆς ἐπειδή καί δέν ὑποφέρουν πλέον τήν παρανομία τέτοιων ἀδίκων καί θεμέλια γῆς ὀνομάζει τό βυθό κι ἐκπληκτικός ἀληθῶς καί φοβερός ὁ λόγος αὐτός γιατί παρασταίνει τήν ἀγανάκτηση πού δείχνει ὁ Θεός κατά τῶν ἀδίκων ἀρχόντων καί παρανόμων κριτῶν. Συσσείσω καί συγκλονήσω τό πᾶν ἐπειδή ἐγώ τούς δικαστές σέ τάξη θεῶν κατέστησα καί υἱῶν τοῦ Ὑψίστου ἀλλά αὐτοί στό ἀξίωμά Μου ἐξύβρισαν διαφθείροντας τό λῆμμα τό δίκαιο κατά τούς ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν πού ἐπειδή δέν αἰσθάνονται τούς θεούς τους κοιτᾶνε νά δικάζουν ὅπως βούλονται τάχα πώς δέν ὑπάρχει ὁ ἐφορῶν οὔτε κι ὁ ἀπαιτῶν τήν τιμωρία τους! Θεμέλια οἱ ἄρχοντες τοῦ αἰῶνος τούτου δηλαδή οἱ δαίμονες πού καί πρό τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων τιμωρήθηκαν

ἐκβληθέντες τῆς τυραννίδος ἐναντίον μας διά τοῦ λεχθέντος λογίου νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω ἀφοῦ σαλεύτηκαν ἀπ' τή στάση πού 'χαν κάποτε ἐπειδή ὡς πρῶτοι καταργήθηκαν διά τοῦ σταυροῦ.

Καί ποῦ εἶπε ὁ Θεός τά λόγια αὐτά; Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καί καθ' ὁμοίωσιν φανερώνοντας πώς θεοί κατά θέση εἶναι οἱ ἄνθρωποι ὡς κατεικόνα Θεοῦ ἐνῶ ἐγώ βρῆκα ἀκόμα πώς ὁ Θεός ὀνόμασε ἄρχοντες καί κριτές θεούς στήν Ἔξοδο ἀλλά καί υἱούς Ὑψίστου τούς Ἰσραηλίτες ὀνόμασε υἱός πρωτότοκός Μου Ἰσραήλ. Ἐπειδή υἱοί γίναμε τοῦ Θεοῦ ἀφοῦ τόν φύσει καί ἀληθῶς Υἱό ἀμερίστως καί ἀπαθῶς ἐκ τοῦ ἀϊδίου Πατρός γεννηθέντα λάβαμε στό νοῦ διά τοῦ ἁγίου Πνεύματος καί γιά τοῦτο τιμηθήκαμε μέ τήν κλήση καί θεοί ὀνομαστήκαμε ἄν καί κατά φύση δέν εἴμαστε ἔτσι παρά τιμῆς ἕνεκα καί δόξης κι ἀφοῦ οὐκ ἐστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν Ἐγώ εἶπα θεοί ἐστε τό εὐαγγελικό ὥστε ἄν ἐκείνους εἶπε θεούς στούς ὁποίους ἔγινε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καί δέ μπορεῖ νά λυθεῖ ἡ ΑΓ Ἐκεῖνον πού ἁγίασε ὁ Πατήρ κι ἀπέστειλε στόν κόσμο ἐσεῖς λέτε πῶς βλασφημεῖ πού εἶπε Υἱός τοῦ Θεοῦ εἰμι; Ἐγώ λοιπόν σᾶς τίμησα μέ τό ὄνομά Μου μεταδίδοντας καί υἱούς μου πάλι σᾶς ὀνόμασα. Θά νοήσεις πώς τιμή Θεοῦ ἔλαβαν κι ἀπέκτησαν ἀρχικά ἀπ' τούς ἀρχόμενους ὅπως λέχτηκε στό Μωυσῆ ἰδού δέδωκά σε Θεόν Φαραώ καί Ἀαρών ὁ ἀδελφός σου ἔσται σου προφήτης. Ὅπως ἀκριβῶς λοιπόν τοῦ Φαραώ μέ τόν ἴδιο τρόπο καί πάντες πού τιμᾶ ὁ Θεός τόπο θεῶν ἔλαβαν ἀπ' τούς ὑποταγμένους.

ανάστα ο Θεός κρίνον την γην ότι συ κατακληρονομήσεις εν πάσι τοις έθνεσι

Τοῦτο τό ρητό προφητεύει ἀναντιρρήτως γιά τήν ἐκ νεκρῶν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ γιατί παρακαλεῖ ἐδῶ ὁ προφήτης τό Χριστό νά ἀναστηθεῖ ἀπ' τόν τάφο καί νά κρίνει δικαίως τή γῆ διαμέσου τῶν ἀποστόλων τούς ὁποίους κατέστησε ἄρχοντες ἐπί πᾶσαν τήν γῆν δηλαδή γιά νά κάνει ἐκδίκηση ὅλης τῆς γῆς κατακρίνοντας καί διώχοντας ἀπ' αὐτήν τόν ἄρχοντα τοῦ κόσμου διάβολο πού τήν εἶχε δουλωμένη στήν πλάνη τῆς εἰδωλολατρείας καί σέ κάθε εἶδος κακίας καί λέει καί τήν αἰτία τῆς ἐκδικήσεως ἐπειδή Σύ Κύριε θά λάβεις κληρονομιά ἀνάμεσα σ' ὅλα τά ἔθνη δώσω Σοι ἔθνη τήν κληρονομίαν Σου –β΄/2ος– καί κληρονομιά Χριστοῦ κεῖνοι πού πίστεψαν σ' Αὐτόν ἀπό ὅλα τά ἔθνη. Ἄλλως πάλι ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Χριστοῦ πρός τούς κριτές καί τώρα δικοῦ του τοῦ προφητάνακτος σφόδρα ἀκολούθως ἔλεγχο τῶν ἀδίκων κριτῶν ἔκανε ἀληθῆ καί δίκαιο Κριτή ἱκετεύοντας νά κάνει κρίση πάσης τῆς οἰκουμένης ὥστε ὄχι τήν παροῦσα κληρονομία ἀλλά τή μέλλουσα αἰνίσσεται καί γιά τοῦτο τό Θεό νά ἀναστηθεῖ καί νά κρίνει τή γῆ δηλαδή τόν ἄνθρωπο πού ὅταν ἀναστεῖ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι κατακληρονομεῖ ἀφοῦ πᾶσι κλῆρο ἐπιβάλλει τόν ἁρμόζοντα ἄλλο στούς ταπεινούς κι ἄλλο στούς ὑπερηφάνους κι ἄλλο πάλι στούς πλεονέκτες ἐπειδή ἔθνη κατά τό παρόν ὄχι διαφορές γλωσσῶν ἀλλά βίων κάλεσε.

82
εβουλεύσαντο κατά των αγίων σου

Γνώμη θέλει νά πεῖ ἀντί μία γνώμη δηλαδή συμφώνως καί μερικοί λένε ἔχουν γνώμη τό ὁποῖο κι αὐτό δηλώνει ὅτι καταπανουργοῦν κατά κοινή γνώμη κι οἱ ἐχθροί Σου λοιπόν Κύριε καταπανουργοῦν πάνω στό λαό Σου δηλαδή μεγάλη καί πολλή πανουργία ἔδειξαν ἐναντίον του ἀφοῦ ἡ κατά πρόθεση ἐπίταση πανουργίας δηλώνει καί κατά ἄλλο τρόπο τό ὄνομα τῆς γνώμης ἄλλοτε δηλώνει παραίνεση καί νουθεσία περί τῶν παρθένων ἐπιταγήν Κυρίου οὐκ ἔχω γνώμην δίδωμι ἀλλά κι ἄλλοτε βουλή ὅπως σημαινόμενο τέτοιο ἔχει ἐδῶ. Πανούργως Κύριε μελέτησαν βουλή κατά τοῦ λαοῦ Σου κι ἄλλοτε πάλι σημαίνει ἡ γνώμη τήν ψῆφο κι ἀπόφαση περί τίνος ἐξῆλθε ἡ γνώμη ἡ ἀναιδής; Καί λαμβάνεται ἡ γνώμη κι ἐπί πίστεως καί δόγματος καί φρονήματος τό ἀντεισαγαγεῖν τήν ἑαυτοῦ γνώμην ἀνδρός εὐσεβοῦς καί νοῦν ἔχοντος. (Εἰκοσιοκτώ σημαινόμενα συνελέγησαν ἐδῶ). Αὐτό εἶναι σχῆμα παλλιλογίας γιατί σαφηνίζει τό παραπάνω κι ἁγίους ἐδῶ τους Ἰουδαίους ὀνομάζει γιατί πίστεψαν στόν ἀληθινό Θεό κι ἄς ξέπεσαν ἀπό τήν ἁγιότητα ὅπως εἰπώθηκε στόν οη΄/78ο τάς σάρκας τῶν ὁσίων Σου.Ἄλλως λέγεται πάλι μέμνηται τῶν ἁγίων δεόμενος γι' αὐτούς τό πᾶν ἔθνος νά κατελεήσει συμπαθώντας ἐναντίον τοῦ ὁποίου μέ πολλή φροντίδα οἱ ἐχθροί μηχανές κρυφίως μηχανορραφοῦν καί μελετᾶνε πανούργως βουλή κι ἀντί κατά τῶν ἁγίων Σου κατά τοῦ ἀποκρύφου περί τῶν ἀδύτων δηλαδή τοῦ ναοῦ καί περί Χριστοῦ λέγοντας αὐτά ὁ ὁποῖος ἔμελλε νά βλαστήσει ἐξ Ἰουδαίων ἀφοῦ ὄχι μόνο ἐναντίον μας ἀλλά καί κατά Ἐκείνου ποῦ κρύβεται μέσα μας τολμοῦν νά λυσσᾶνε Ἐκείνου ποῦ θά ἀνθήσει ἐξ ἡμῶν ἀφοῦ τή ρίζα ἅμα ἐκτάμει ἀπό ποῦ θά φυτρώσει καρπός; Καί γιά μία ρώγα δηλαδή τό Χριστό ὁ βότρυς ὅλος –τό τσαμπί– δηλαδή τό γένος τῶν Ἰουδαίων ἀπόλαυσε εὐλογία μᾶλλον ἅπας ὁ ἀμπελώνας ἀλλά κι ἐκείνη ἐγκαταλείπεται καί μαζί της συλλέγεται ἄλλος καρπός κι ὁ λοιπός ἀμπελώνας παραδίνεται στά θηρία

ποίησον αυτοίς ως τη Μαδιάμ

Μέ τά λόγια αὐτά καταρᾶται ὁ προφήτης τά παραπάνω ἔθνη πού φθονοῦσαν γιά τήν ἀνακαίνιση τῆς Ἱερουσαλήμ κι ἀναφέρει μέσα στήν κατάρα καί τήν ἀπώλεια καί τόν ἀφανισμό πού ἔλαβαν παραδόξως καί διά θαυμάτων τά παλαιά ἔθνη πού πολέμησαν τούς Ἰσραηλίτες καί παρακαλεῖ νά ἀφανιστοῦν κι αὐτά παρομοίως μέ κεῖνα. Τό ποίησον ἐδῶ ἀντί ποιήσεις καί προφητεύει διά τούτου τά μέλλοντα νά συμβοῦν στά παραπάνω ἔθνη. Μαδιάμ ἡ στρατιά τους τῶν Μαδιαναίων πού ὀνομάστηκε ἔτσι ἀπ' τόν Μαδιάμ κι ἐνῶ ἡ στρατιά του σκέπαζε τή γῆ ἀπ' τό πλῆθος τήν ἐξολόθρευσε ὁ Γεδεών μέ τριακόσια παλικάρια κι αὐτά ἀναρμάτωτα κρατώντας στά χέρια μόνο σάλπιγγες καί λαμπάδες καί ὑδρίες δηλαδή καρδάρες καθώς ἱστορεῖ ἡ ΠΔ. Κι ὁ Σισάρας ἦταν στρατηγός τοῦ Ἰαβείμ βασιλέως Χαναάν κι εἶχε ἅρματα σιδερένια ἐννιακόσια καί τούς δύο τους ὅμως νίκησε ὁ Βαράκ προσταγμένος ἀπ' τή Δεβώρα τήν κρίνουσα τόν Ἰσραήλ τόν καιρό ἐκεῖνο καί τό Σισάρα φεύγοντας δέχτηκε στήν σκηνή της ἡ Ἰαήλ γυναίκα Χβέρ καί τόν πότισε γάλα καί τόν κοίμισε κι ἔπειτα πῆρε σφυρί καί παλούκι καί διαπέρασε τό μήνιγγά του κι ἔτσι τόν θανάτωσε ἐνῶ τόν Ἰαβείμ ὁ Βαράκ διέφθειρε καί τό στράτευμά του ὅλο κατέκοψε καί ὁ χείμαρρος δηλαδή ξεροπόταμος Κισσῶν ὅπου ἔγινε ὁ πόλεμος.

ο Θεός μου θου αυτούς ως τροχόν

Αὐτοί λοιπόν λένε αὐτά ἀλλά Σύ Κύριέ μου διασκέδασε τίς βουλές τους καί κάνε τους νά μή στέκονται καμία φορά ἀλλά πάντοτε νά κυλιοῦνται μέ συνεχεῖς καί ἀδιάκοπες μεταβολές καθώς κυλιέται ὁ τροχός καί στάση δέν ἔχει κι ὁμοίως κάνε τους νά διασκορπίζονται εὐκόλως καθώς κι ἡ καλάμη δηλαδή ἡ καλαμιά τοῦ σταριοῦ καί τό ἄχυρο διασκορπίζεται ἀπ' τόν πολύν τόν ἄνεμο. Ὥστε μηδαμοῦ στῆναι ἀλλά πανταχοῦ ἀφανῆ εὔχεται ἡ ὑπόστασή τους νά γίνει καί νά σκεδαστεῖ στή ρύμη του ριπίζοντος σέ συμφορές καί παντοδαπές περιστροφές κέλευσε καί περίβαλε μέ ἐπάλληλα κακά καί σκέδασέ τους σάν καλάμη ὑπό ἀνέμου ριπιζομένης.

πλήρωσον το πρόσωπον αυτών ατιμίαν

Γέμισε Κύριε ἀπό ἀτιμία τά πρόσωπά τους τῶν ἐθνῶν ἐκείνων νικώντας τα ἀφοῦ νικημένα ἀτιμάζονται καί θά ζητήσουν τό ὄνομά Σου Κύριε ἔκπληκτοι καί λέγοντας ποιός εἶναι ὁ Θεός αὐτός τῶν Ἑβραίων πού λύτρωσε τό λαό Του καί μᾶς ἀπώλεσε ὡς ἐχθρούς Του;

συ μόνος Ὕψιστος εις πάσαν την γην

Ἄς γνωρίσουν λοιπόν οἱ ἐθνικοί αὐτοί ἀπό ἀνάγκη καί βία ἐπειδή ἐκ προαιρέσεως καί ἑκουσίως δέ θέλησαν καί τί νά γνωρίσουν; Πῶς ὄνομά Σου τό Κύριος δηλαδή πώς εἶσαι Δεσπότης κι ἐξουσιαστής καί πρός τούτοις νά γνωρίσουν πώς Σύ εἶσαι μόνος Θεός ὅλης τῆς γῆς γιατί "Υψιστο τό Θεό ὀνόμαζαν οἱ Ἑβραῖοι ὡς ἐπουράνιο κι ἁρμόζει ὁ παρών καί στούς χριστιανούς κείνους πού διώκονται γιά τό Χριστό. Ἄλλως πάλι τό Κύριος ὄνομα ἐπί θαυματουργίας λαμβάνεται στήν ΑΓ Ἐγώ εἰμι ὁ Θεός Ἀβραάμ καί Ἰσαάκ καί Ἰακώβ καί τό ὄνομά Μου οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς λέγοντας στό Μωυσέα ἀντί οὐ διά θαυμάτων αὐτοῖς ἐφάνην ἀλλά οὕτως ἦσαν πιστοί ὡς μή δεηθῆναι θαυμάτων εἰς τήν ἐπίγνωσιν τήν ἐμήν καί ταῦτα λέει ὀνειδίζοντάς τον πού ἀπαιτεῖ θαύματα κι ἐδῶ λοιπόν ἄς γνωρίζουν ὅτι ὄνομά Σου Κύριος ἀντί ἀφ' ὧν θαυματουργεῖν τιμωρούμενος αὐτούς γνώτωσαν ὅτι παντός ὑπάρχει Κύριος καί πάσης τῆς γῆς ὑψηλότερος.

83

ως αγαπητά τα σκηνώματά σου Κύριε των δυνάμεων

Τό ὡς ἐδῶ ἐπιτακτικό ἀντί σφόδρα πολλά ὅπως καί ὡς θαυμαστόν τό ὄνομά Σου –η΄/8ος– καί ὡς ἀγαθός ὁ Θεός τῷ Ἰσραήλ –οβ΄/72ος– καί σκηνώματα οἱ κατά τόπους ἅγιες ἐκκλησίες ὅπου μέσα τους κατοικεῖ ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ κι αὐτές τίς προθεωρήσεις ἔχοντας λέει ἐδῶ Κύριε καί Βασιλεῦ τῶν ἄνω δυνάμεων πολλά ἀγαπητές εἶναι οἱ ἐκκλησίες τῶν χριστιανῶν Σου σέ μένα μέσα στίς ὁποῖες κατοικεῖς καί περί τοῦ Κύριε τῶν Δυνάμεων προείπαμε στόν οθ΄/79ο κατά τό τέλος πώς ἑρμηνεύεται δηλαδή πώς εἶναι ἀντί τοῦ ὁ Βασιλεύς τῶν ἄνω δυνάμεων ἤ δυνατός κατά περίφραση.

μακάριοι οι κατοικούντες εν τω οίκω σου

Ἐπειδή παραπάνω ἐπιθύμησε ὁ θεῖος προφήτης νά εἰσέλθει μέσα στίς ἐκκλησίες τοῦ Κυρίου καί αὐλές ἀλλά ἦταν ἀκόμα μακράν κατά τούς χρόνους γιά τοῦτο μακαρίζει ἐδῶ

κείνους τούς χριστιανούς πού μέλλουν νά κατοικοῦν σ' αὐτές δηλαδή οἶκο Χριστοῦ τίς ἐκκλησίες νά νοοῦμε κι ἀδιαφόρως οἶκο εἶπε ἑνικῶς καί σκηνώματα καί οἴκους πληθυντικῶς γιατί οἱ κατά τόπους θέσεις εἶναι πολλοί τοῦ Χριστοῦ οἶκοι κατά τήν κοινωνία τῆς εὐσεβείας καί τήν ἕνωση τῆς μίας πίστεως ἕνας οἶκος Χριστοῦ ὀνομάζονται ὅλοι καί λέει ἀκολούθως καί γιατί εἶναι μακάριοι οἱ μέλλοντες νά κατοικήσουν τίς ἐκκλησίες τοῦ Χριστοῦ ἐπειδή σ' αὐτές θά δοξολογοῦν τό Χριστό πάντο- τε μέ ἀκατάπαυστες ὑμνωδίες. Στίς ἐκκλησίες συλλέγουν τίς ἀφορμές σωτηρίας οἱ ἐπιστήμονες τῶν ἁγιοπρεπῶν σπουδασμάτων γιατί τό Πνεῦμα τό ἅγιο λαλεῖ μέσα τους διά προφητῶν ἁγίων καί φωνῆς ἀποστόλων καί εὐαγγελιστῶν καί ὅπως ἀκριβῶς σέ ἰατρεῖο πολλοί νοσοῦν καί κατά διάφορους τρόπους ἀλλά εἶναι δυνατό στόν καθένα νά τύχει πρόσφορης θεραπείας ὅπως καί στήν ἐκκλησία ἐδῶ βρίσκουμε. Τρισμακάριοι ὅσοι διατρίβουν ὄχι γιά λίγο ἀλλά στό διηνεκές κατοικώντας καί παραμένοντας παραμόνως στά θεῖα μυστήρια ἀπό ὅπου κι ἡ ἀθανασία καί αἰώνια ζωή πορίζεται καί μακάριοι ἄνθρωποι πού μετά τόν πόθο τῆς προκοπῆς πού δηλώνουν τά σκηνώμα- τα ἀφοῦ οἰκία ὁδοιπόρων εἶναι κι ὄχι κατοικούντων πάνω στήν παντελῆ ἀρετή κι ἀκρότατη γνώση τῆς ἀληθείας ἔφτασαν ὥστε νά κατοικοῦν στόν οἶκο τοῦ Θεοῦ ὁ ὁποῖος εἶναι τό τέλος τῆς μακαριότητος.

πορεύσονται εκ δυνάμεως εις δύναμιν

Κύριε ο Θεός των δυνάμεων εισάκουσον της προσευχής μου

Ὅσοι αἰνοῦν τόν Κύριο στόν οἶκο τοῦ Θεοῦ κι ἀξιώθηκαν θείας ἀντιλήψεως θά προκόψουν ἀπό δύναμη σέ δύναμη δηλαδή ἀπό ταπεινοφροσύνη στό πένθος καί ἀπ' αὐτό στήν κατάνυξη καί τά δάκρυα κι ἔτσι προκόπτοντας ἀπ' τή μία ἀρετή στήν ἄλλη θά ἀνέβουν στήν ἀκρώρεια τῆς ἀπάθειας καί τελειότητος καί δύναμη ὀνόμασε τήν ἀρετή ἐπειδή αὐτή ἰσχυροποιεῖ καί δυναμώνει ὅποιον τή μεταχειρίζεται καί μπορεῖ κανείς νά πεῖ κι ἁπλῶς πώς τέτοιοι θά πορεύονται ἀπ' τήν προσευχή στήν ἀνάγνωση τῶν θείων λογίων κι ἀπό κεῖ στή παραίνεση καί συμβουλή καί διδασκαλία τῶν ἀσθενέστερων ἀδελφῶν κι ἀπ' τή διδασκαλία σέ εὐχαριστία καί ὑμνωδία τοῦ Θεοῦ κι ἄλλως ἀπ' τή δύναμη τῶν χαρισμάτων πού δίνονται στή γῆ θά πορευτοῦν στή δύναμη τῶν χαρισμάτων κι ἀγαθῶν πού θά δοθοῦν στή βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο πάλι εἶναι προφητεία γιά τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Σωτῆρος γιατί στή Σιών ἀνέτειλε δηλαδή στήν Ἰερουσαλήμ Ἐγώ κατεστάθην βασιλεύς ὑπ' αὐτοῦ ἐπί Σιών ὄρος τό ἅγιον αὐτοῦ διαγγέλων τό πρόσταγμα Κυρίου –β΄/2ος– καί Θεό θεῶν ὀνόμασε αὐτόν καθώς καί στήν ἀρχή τοῦ μθ΄/49ου Θεός θεῶν Κύριος ἐλάλησε καί τήν παραπάνω μεταβολή τῶν πραγμάτων θά κατορθώσει ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός Λόγος πού ἐπιφάνηκε στή Σιών. Θεός θεῶν Ἐκεῖνος πού ὤφθηκε κατά σάρκα ὥστε νά μή σπουδάζουμε μέ ἰουδαϊκές ἁμάθειες νά κατακολουθοῦμε παρά πιστεύοντας μᾶλλον ὅτι καί Υἱός εἶναι ἀληθῶς καί ἐκ Θεοῦ Θεός ὁ κατά σάρκα ἐκ γυναικός γεννηθείς ὁ δι' ἡμᾶς καταβάς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς ὥστε ἐμᾶς νά ἀνακομίσει στή δόξα Του καί τό δοῦλο Του τόν ἴδιο νά υἱοποιηθεῖ καί νά πλουτήσει τό φτωχό καί κρείττονα θανάτου τό φθειρόμενο κι ἅγιο τόν ἁμαρτωλό

ἀφοῦ αὐτά πάντα μᾶς πλούτησε ἡ ἐπιφάνεια τοῦ πάντων ἡμῶν Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ἕνα καί τό αὐτό νά πεῖ κανείς ὁ Θεός τῶν δυνάμεων καί Κύριε τῶν δυνάμεων καί εἴπαμε στό τέλος τοῦ οθ΄/79ου πώς τό Κύριε τῶν δυνάμεων εἶναι ἀντί ὁ βασιλεύς τῶν ἄνω Δυνάμεων κι ὁ δυνατός κατά περίφραση καί προσευχή ἐδῶ ὀνομάζει τήν παρακάλεση πού θά προσφέρει στό Θεό κι ὁ Θεός Ἰακώβ εἶπε ἀντί Σύ πού φάνηκες παλιά στόν Ἰακώβ καί πάλαιψες μαζί του σέ σχῆμα ἀνθρώπου. Κύριος τῶν δυνάμεων καί Θεός Ἰακώβ ὁ Χριστός γιά νά μή νομίσει κανείς πρόσφατο Θεό πώς εἶναι γιά τήν κατά σάρκα γέννηση ὥστε πιστεύουμε μᾶλλον πώς ὑπάρχει Ἐκεῖνος πού λάτρεψαν οἱ πατέρες τοῦ Ἰσραήλ πού προφητικῶς εἶδαν καί τό μυστήριό Του δέν ἀγνόησαν ἀφοῦ ἀποκαλύφθηκε ὁ Θεός καί Πατήρ μέ τή φωταγωγία τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

κρείσσων ημέρα μία εν ταις αυλαίς σου υπέρ χιλιάδας εξελεξάμην παραρριπτείσθαι εν τω οίκω του Θεού μου μάλλον ή οικείν με εν σκηνώμασι αμαρτωλών
Κύριος ου στερήσει τα αγαθά τοις πορευομένοις εν ακακία

Περί τῶν θείων αὐλῶν προείπαμε πώς δηλώνουν τίς ἐκκλησίες τοῦ Χριστοῦ καί κάλλιο εἶναι νά βρεθεῖ κανείς μία μονάχα μέρα μέσα στίς ἐκκλησίες τοῦ Χριστοῦ παρά χίλιες σέ ἄλλους κοινούς τόπους καί ἀνίερους καί τό ὅτι ἐδῶ βεβαιωτικό. Κατά θεωρία μία ἡμέρα ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ δηλαδή στίς ἐκκλησίες νοητέο τήν ἀναστάσιμη ἡμέρα τοῦ Σωτῆρος καί χιλιάδα ἀφοῦ ἔτσι λέγεται στήν Ἑβραίων Γραφή ἡ κατά νόμο λατρεία ἀφοῦ σέ τόσα ἔτη ἡ Ἱερουσαλήμ καί ὁ ναός της συνέστηκε ἀπό τά χρόνια του Σολομῶντος μέχρι τήν παρουσία τοῦ Χριστοῦ καί δείχνει λοιπόν πόσο πολύ τό μέσο τῆς εὐαγγελικῆς πρός τή νομική λατρεία κι ἄλλως ὑπέρ χιλιάδας ἐτῶν τοῦ νῦν αἰῶνος κρείσσων ἡ μία τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ἡμέρα πού καί νύχτα δέ τή διαδέχεται. Κεῖνο λοιπόν πού εἶπε παραπάνω τό λέει κι ἐδῶ φανερότατα καί βλέπε ἀναγνώστη πόσο ἀγαποῦσε τό ναό τοῦ Θεοῦ ἐπειδή ἔκρινε προτιμότερο κι αὐτό νά παραρρίχνεται ὡς ἔτυχε μέσα σ' αὐτόν κυλιόμενος ἐνώπιον τῶν θυρῶν του κοιτόμενος στό ἔδαφος καί στόν κατώτερο τόπο γιά τόν ἁγιασμό παρά νά κατοικεῖ καί νά προκαθέζεται κιόλας λαμπρῶς κι ἐντίμως μέσα στούς οἴκους τῶν ἁμαρτωλῶν καί πονηρῶν. Ὅμοιο λέγεται λοιπόν πώς μικρός κι εὐτελής μᾶλλον θά 'θελα νά 'μαι στήν ἐκκλησία παρά μέγας στόν ἁμαρτωλό λαό ὥστε στόν οἶκο τοῦ Θεοῦ νά μπορῶ νά Τόν αἰνῶ ὅπως ἀκριβῶς λοιπόν μία ἡμέρα ὑπέρ τή χιλιάδα ἔτσι καί τόν οἶκο τοῦ Θεοῦ μου μᾶλλον ἐξέλεξα παρά νά κατοικῶ τά βασίλεια μέ ὅσους δέ γνωρίζουν ἁπλῶς τό Θεό. Θέλει νά πεῖ δηλαδή πώς βέλτιο νά 'χει τή γνώση τή δική Σου καί τό φόβο μία μέρα νά ζεῖ ἐδῶ παρά δίχως τῆς γνώσεώς Σου καί νά Σέ ὑμνῶ χιλιάδες μέρες.

Κύριε ο Θεός των δυνάμεων μακάριος άνθρωπος ο ελπίζων επί σε

Στόν λγ΄/33ο λέει μακάριος ἀνήρ ὅς ἐλπίζει ἐπί Κύριον κι ἐδῶ τό ἴδιο λέει ἐλπίζοντας στόν Κύριο ὅποιος καταφρονεῖ τά βιωτικά καί προσέχει ὁλοσδιόλου μόνο στό Θεό καί σημειώνουμε ἐδῶ πώς οἱ Ἑβραῖοι προσαρμόζουν τόν παρόντα στό σκλαβωμένο λαό στή Βαβυλωνία πού ἐπιθυμοῦσε τό ναό στά Ἱεροσόλυμα καί μακάριζε τούς κατοίκους

της ἀλλά καί προτιμοῦσε γι' αὐτό μία μέρα διατριβῆς ἐκεῖ περισσότερο ἀπό χιλιάδες σέ ἄλλους τόπους. Δέ μποροῦν ὅμως νά προσαρμόσουν σ' αὐτόν ὅλον τόν παρόντα ἐπειδή στούς αἰῶνες τῶν αἰώνων αἰνέσουσί Σε τούς ἐμποδίζει γιατί κι ὁ ναός γκρεμίστηκε κι ὁ αἶνος ἔπαψε καί δέ στάθηκε παντοτινός ἀλλά καί στήν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος ἀνάρμοστο νά ἀναφέρεται στό λαό στή Βαβυλώνα κι ἡ ἐπιγραφή προτιμότερη ἀπό ἄλλα ἐμποδίζει νά προσαρμόζεται ὁ παρών στό λαό ἐν Βαβυλώνι γιατί ἀναφέρει ληνούς πληθυντικῶς ἐνῶ ἡ παλιά λατρεία εἶχε μόνο ἕνα ληνό τό ναό στά Ἱεροσόλυμα καί ἕνα σκήνωμα κι ὄχι πολλούς ναούς καί πολλά σκηνώματα. Καλή σφραγίδα ἔθεσε μέ τόν παρό- ντα ὁ προφητάναξ τήν ἐλπίδα στό Θεό τήν ὁποία μακάρι νά 'χουμε ἀφοῦ ἄγκυρα στό χειμαζόμενο καί στόν πολεμούμενο τεῖχος ἀρραγές γίνεται.

84
αφήκας τας ανομίας τω λαώ σου
εκάλυψας πάσας τας αμαρτίας αυτών

Τοῦτον τό λαό πού 'ναι ὁ χριστιανικός μακάρισε ὁ προφήτης καί στόν λα΄/31ο μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καί ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι γιατί ἄφησε δηλαδή συγχώρεσε ὁ Θεός τίς ἀνομίες μας τῶν χριστιανῶν γιά τή μετάνοια πού δείχνουμε καί σκέπασε τίς ἁμαρτίες μας μέ τάιερά νερά τοῦ θείου Βαπτίσματος καί κατά τήν ἐξήγηση τῶν Ἑβραίων πάλι παράβλεψε ὁ Θεός τίς ἀνομίες γιά τίς ὁποῖες σκλαβώθηκαν οἱ Ἰουδαῖοι καί κάλυψε τίς ἁμαρτίες στό βυθό τῆς λησμονησιᾶς. Καί λαός Θεοῦ ἦταν κι ὁ παλαιός τῶν Ἑβραίων καθώς εἴπαμε στόν π΄/80ό ἔσεσθέ Μοι λαός περιούσιος κι εἶναι κι ὁ νέος τῶν χριστιανῶν ὅπως εἴπαμε στόν οζ΄/77ο φέροντας τή μαρτυρία τοῦ Ζαχαρίου λέγοντος καί καταφεύξονται ἔθνη πολλά ἐπί Κύριον καί ἔσονται Αὐτῷ εἰς λαόν. Κι ἄλλως εὐδοκεῖ τήν ἀγαθή καί σπουδαία καρδία πού ὑπάρχει γῆ τοῦ Κυρίου ἀφοῦ ὅταν δέχεται τό σπόρο του αὐτή ἀνά ἑκατό ἀποδίδει ἀποστρέφοντας τό πλῆθος τῶν αἰχμαλωτισμένων καλῶν λογισμῶν ὑπό τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἀλλά καί ὄντων Ἰακώβ καί γιά τό πτερνίζειν τά πάθη. Κι ἀφοῦ ἔδρασε τοῦτο παρέχει ἄφεση ἁμαρτιῶν κι ἄν ἁμαρτήσουν πάλι ἐπικαλύπτει δι' ἀρετῆς ὄχι ἐγκρύπτοντάς τις ἀλλά διόλου ἀφανίζοντας ἐπειδή κι ἡ ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν ἀφοῦ ἐπιστήμη καλύπτει ἄγνοια κι ἔτσι κι ἡ ἀγάπη ἡ θεία αὐτή ἀρετή καλύπτει ἁμαρτίες ὅποιες εὐδοκεῖ ὁ Θεός κρίνοντας νά εὐεργτήσει.

ο Θεός συ επιστρέψας ζωώσεις ημάς
δείξον ημίν Κύριε το έλεός σου

Σύ Θεέ θά μᾶς ζωοποιήσεις πρός τήν ἀρετή πού 'μαστε νεκρωμένοι στήν ἐργασία της καί πότε θά μᾶς ζωοποιήσεις; Ὅταν μᾶς ἐπιστρέψεις ὄχι μόνο ἀπ' τή σκλαβιά τῶν βαρβάρων ἀλλά κι ἀπ' τή σκαβιά τῶν ἁμαρτημάτων κι ὅταν Σύ ἐπιστραφεῖς σέ μᾶς πού ἀποστράφηκες κι ὅταν Σύ ἐπιστραφεῖς πρός ἐμᾶς βέβαια κι ὁ λαός Σου θά χαρεῖ γιά τήν ἐπιστροφή Σου αὐτή καί ἐπίσκεψη.

Τά λόγια αὐτά καί τά ἀκόλουθα διαλαμβάνουν περί Χριστοῦ γιατί πα- ρακαλεῖ τόν Πατέρα ὁ προφήτης μέσῳ αὐτῶν ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ πού 'μελλε νά πιστέψει ὅταν

φανεῖ ὁ Χριστός καί Τοῦτον ὀνομάζει ἔλεος Θεοῦ καί σωτήριό Του ἐπειδή ὁ Χριστός μᾶς ἐλέησε γενόμενος ἄνθρωπος γιά νά μᾶς σώσει ἀφοῦ Αὐτός εἶναι ἐλεήμων καί Σωτήρ καί ἄλλως νοούμενο τό ἔλεός Σου καί τό σωτήριόν Σου ἀντί τοῦ παρά Σοῦ τοῦ Πατρός ἔλεος καί σωτήριον καί εἶπε δώσεις τό σωτήριόν Σου ἐπειδή κατά τόν Ἡσαΐα παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν Υἱός καί ἐδόθη ἡμῖν.

εγγύς των φοβουμένων αυτόν το σωτήριον αυτού

έλεος και αλήθεια συνήντησαν

αλήθεια εκ της γης ανέτειλε

η γη ημών δώσει τον καρπόν αυτής

δικαιοσύνη ενώπιόν αυτού προπορεύσεται

Τοῦτο εἶναι πού ἄκουσε λαληθέν παρά Θεοῦ μέσα στήν καρδιά του. Ποιό; Δηλαδή τό σωτήριο τοῦ Θεοῦ εἶναι κοντά σέ κείνους πού Τόν φοβοῦνται καί τό πλήν περιττό ἤ ἀντί οὕτως καί τό νόημα τοῦ ρητοῦ πώς ὅταν εἶναι κάποιοι πού φοβοῦνται τό Θεό καί μέλλουν νά πιστέψουν στό Χριστό τότε κι ὁ Χριστός εἶναι κοντά σ' αὐτούς εὐθύς φανερούμενος σ' αὐτούς. Παριστάνει μ' αὐτά τό σωτήριο τοῦ Θεοῦ γιά τό ὁποῖο παραπάνω προσευχήθηκε λέγοντας δεῖξον ἡμῖν Κύριε τό ἔλεός Σου καί τό σωτήριόν Σου δώῃς ἡμῖν κι αὐτό τό σωτήριο ἔγγιστα καί πλησίον ἤδη σέ κείνους πού Τόν φοβοῦνται καί κατασκηνώνουν δόξα καί συστήνουν σκηνώματα στή γῆ. Κοντά θά γίνει στούς φοβουμένους τό Θεό ὁ Χριστός γιά τήν αἰτία αὐτή δηλαδή γιά νά κατασκηνώσει στή γῆ τῶν Ἱεροσολύμων δόξα καί χάρη κι ὁ Χριστός εἶναι ἡ δόξα πού σάρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν καί μετά τήν ἐνανθρώπησή Του ἔνδοξη καί τίμια ἔγινε κι ἐπιθυμητή ἡ γῆ τῶν Ἱεροσολύμων ἕως τήν σήμερον κοντά σέ ὅλους τους χριστιανούς. Κι ἀντί τῆς προτέρας ἀτιμίας κατά τήν εἰδωλολατρία δόξα πού κατασκήνωσε πανταχοῦ δηλαδή σκηνώματα δόξης νά ἱδρυθοῦν στό Θεό διά τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας καί τῶν θαυμάτων καί τοῦτο θά 'ναι ἔγγιστα ἤδη καί πλησίον τοῦ σωτηρίου πού 'ναι τοῦ Χριστοῦ ἤ ὅπως ἀκριβῶς μακράν ἀπό ἁμαρτωλῶν σωτηρία πού ἐνεργοῦν τῆς ἀπωλείας τόσο ἐγγύς ἡ σωτηρία τῶν φοβουμένων τό Θεό.

Μερικοί λένε τά ρητά αὐτά ἀπαριθμοῦν τίς φαινόμενες ἀρετές τοῦ Χριστοῦ ἐπειδή ἑνώθηκαν στό Χριστό τό ἔλεος καί ἡ ἀλήθεια καί τό ἔλεος ὅταν γιάτρευε ἀσθενεῖς κι ἡ ἀλήθεια ὅταν δίδασκε μέ ἀληθῆ καί ἄσφαλτο διδασκαλία καί ἑνώθηκαν πρός τούτοις στό Χριστό ἡ δικαιοσύνη κι ἡ εἰρήνη γιατί τοῦτο δηλώνει τό κατεφίλησαν ἡ δικαιοσύνη ὅταν ἔκρινε ὀρθῶς καί ἔλεγχε τούς πονηρούς καί ἐπαινοῦσε τούς ἀγαθούς ἐνῶ ἡ εἰρήνη ὅταν φάνηκε πρᾶος κι ἥρεμος. Ἡ δικαιοσύνη καί εἰρήνη εἶναι ἡ ἀρίστη συζυγία ἀρετῶν καί ἀχώριστη κι ἑνώνονται μεταξύ τους καί ἀναμεταξύ τους δέ χωρίζονται λόγω νόμου φιλίας καί ἀδελφότητος ἐπειδή ὅπου δικαιοσύνη ἐκεῖ καί εἰρήνη κι ἐπειδή ἴσο πόλεμο δέ φέρνει κατά τόν Σταγειρίτη ἀλλά εἰρήνη κι ἴσο καί ἰσότητα ἡ δικαιοσύνη ὁρίζεται

ἀπονέμοντας ὅσα ἀξίζουν στόν καθένα καί δέν ἐκκλίνει σέ ὑπερβολές κι ἐλλείψεις δηλαδή πλεονεξίες καί μειονεξίες. Βλέπε πού δέν εἶπε ὁ ψαλμωδός εἰρήνη καί δικαιοσύνη κατεφίλησαν ἀλλά δικαιοσύνη καί εἰρήνη πρώτη θέτοντας τή δικαιοσύνη κι ἔπειτα ἔτσι τήν εἰρήνη ἀφοῦ προηγεῖται ἡ δικαιοσύνη κι ἐπακολουθεῖ ἡ εἰρήνη ἀφοῦ ἡ δικαιοσύνη αἰτία καί ρίζα τῆς εἰρήνης κι ἡ εἰρήνη ἀποτέλεσμα καί καρπός δικαιοσύνης ἐπειδή στή δικαιοσύνη καί ἰσότητα ἡ εἰρήνη ὡς θεμέλιο οἰκοδομεῖται κι ἄνευ αὐτῆς δέ μπορεῖ νά σταθεῖ ὅπως ἀκριβῶς ἀρίστη συζυγία ἀρετῶν δικαιοσύνη κι εἰρήνη ἔτσι καί συζυγία κακίστη ἀδικία καί ταραχή κι ὅπως ἀκριβῶς δικαιοσύνη τίκτει εἰρήνη ἔτσι τουναντίον ἡ ἀδικία τίκτει ταραχή πλήν καί τοῦτο γνώριζε πώς ὁ βουλόμενος νά 'χει εἰρήνη αὐτός ὀφείλει νά παραβλέπει τό δίκαιό του ἀφοῦ ἄλλως νά εἰρηνεύει δέ δύναται καί σέ τοῦτο τείνουν καί τά λόγια του Κυρίου πού εἶπε τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καί τόν χιτώνα σου λαβεῖν ἄφες αὐτῷ καί τό ἱμάτιον.

Καί γλαφυρότερα νοοῦνται ἔλεος ἡ θεία ρήση τοῦ Χριστοῦ ἐπειδή εἶχε ἐξουσία νά συγχωρεῖ ἁμαρτίες καί νά γιατρεύει ἀσθένειες ἀλλά καί ἀλήθεια ἡ ἀνθρώπινη φύση Του ἐπειδή δέ βρέθηκε δόλος καί ψεῦδος στό στόμα Του καί ἀληθῶς Αὐτός μόνο φύλαξε καθαρό τό ἀξίωμα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως κι ἦταν ἀληθής ἡ ἀνθρώπινη φύση Του κι ὄχι κατά φαντασία καί συνάντησαν δηλαδή ἑνώθηκαν οἱ δύο φύσεις θεία κι ἀνθρωπίνη σέ μία ὑπόσταση τοῦ Χριστοῦ καί πάλι δικαιοσύνη ἡ θεία φύση τοῦ Χριστοῦ γιατί μόνος δίκαιος κριτής ὁ Θεός κι εἰρήνη ἡ ἀνθρωπίνη φύση τοῦ Χριστοῦ γιά τήν ἔμφυτη πρα-ότητα πού εἶχε ἀφοῦ αὐτές οἱ δύο καταφίλησαν δηλαδή ἄκρως ἑνώθηκαν ἡ μία μέ τήν ἄλλη. Ἁμαρτάνουν καί μεταμελοῦνται καί τούς χορηγεῖται ὁ ἔλεος ἀπ' τούς κρουνούς τῆς φιλανθρωπίας καί σέ κείνους πού ἀσπάζονται τήν ἀλήθεια τά νάματα πλημμυρίζουν τοῦ ἐλέου ἔλεος καί ἀλήθεια συνήντησαν ἐπειδή οἱ Ἰουδαῖοι καί πᾶσα τῶν ἀνθρώπων ἡ φύση προσφέρουν στό Θεό τήν ἐπίγνωση τῆς ἀληθείας ὥστε τούς ἀνταπέδωσε τόν ἔλεο ὁ φιλάνθρωπος κι ἔτσι πάλι ἀφοῦ πρόσφεραν τή δικαιοσύνη τούς δωρήθηκε ἡ εἰρήνη καί καταλλαγές χαρίστηκαν καί κατέλυσε καί τήν πρότερη δυσμένεια καί προσέδραμε ἡ εἰρήνη μέ τή δικαιοσύνη καί μέ τήν ἀλήθεια ὁ ἔλεος ὥστε βλέπετε τό ἔλεος κι ἡ ἀλήθεια συνήντησαν ἀφοῦ ὁ ἐλεήμων πού ἔφερε πάντα φέρονταν ὑπό τῆς Παρθένου καί Μητρός κι ὁ δίκαιος Ἰωάννης σκιρτοῦσε μέσα στή μήτρα τῆς Ἐλισάβετ ὥστε ἡ φέρουσα τήν δικαιοσύνη δηλαδή τόν Ἰωάννη καταφιλεῖ τή φέρουσα τήν εἰρήνη ἐπειδή Αὐτός εἶναι ἡ εἰρήνη μας πού ἐποίησε τά ἀμφότερα ἕνα. Σαφῶς λοιπόν κηρύττει τήν ἀλήθεια διά τῆς Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου πού ἀνέτειλε στόν κόσμο ἐπειδή Αὐτός εἶναι ἡ ἀλήθεια κι ἄς γεννήθηκε ἐκ γυναικός κι οἱ δύο αὐτές λοιπόν συζυγίες ἐλέου κι ἀληθείας καί δικαιοσύνης καί εἰρήνης ἀντιστρέφονται μεταξύ τους ἐπειδή χωρίς ἔλεο θεῖο ἀκατάληπτη ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων στούς ἀνθρώπους ἐνῶ βλάστημα πάλι τῆς δικαιοσύνης ἡ εἰρήνη καί πάντα ταῦτα ὁ Σωτήρ γιατί τό ψεῦδος καθόλη τή γῆ καλύπτοντας ἔλυσε λέγοντας Ἐγώ εἰμι Ἡ ἀλήθεια κι ὁ Ὤν δικαιοσύνη τοῦ Πατρός μᾶς ἐπέφερε τήν εἰρήνη.

Κι ἀφοῦ οἱ ἄνθρωποι ἐναγκαλίστηκαν καί δέχτηκαν τήν ἀληθῆ πίστη στό Θεό

διαμέσου τοῦ Υἱοῦ τότε κι ὁ Πατήρ δίκαιη πρόνοια ἔκανε γι' αὐτούς καταβάλοντας τόν τύραννο διάβολο κι ἄλλως τήν ἀλήθεια θά νοήσεις τό Χριστό καθό εἶπε κι Αὐτός Ἐγώ εἰμι Ἡ ἀλήθεια κι ἀφοῦ ὁ Χριστός ἀνέτειλε ἀπ' τή γῆ πού 'ναι ἡ καθαρά Θεοτόκος κατά τήν κάτω γέννηση τῆς ἀνθρωπότητος τότε λύθηκε τό ψεῦδος τῆς πλάνης κι ὁ Πατήρ πού 'ναι δικαι- οσύνη ἐπέβλεψε ἀπ' τόν οὐρανό στή γῆ ἐπειδή προτύτερα εἶχε ἀποστραφεῖ τή γῆ γιά τό ψεῦδος πού ἦταν διάχυτο μέσα της κι ἔτσι φιλιώθηκαν τά ἄνω μέ τά κάτω δηλαδή τά οὐράνια μέ τά ἐπίγεια. Γλαφυρότερα λέγεται πώς σά νά 'χαν ἀπό μακρό χρόνο νά συναντηθοῦν μεταξύ τους κι ἀγκαλιάστηκαν καί φιλήθηκαν ἐφόσον ἄνωθεν ἐξ οὐρανοῦ ἡ δικαιοσύνη καί μαζί κι ἡ εἰρήνη διέκυψε κάτωθεν ἐκ γῆς ἀλήθεια καί ἔλεος ἀνέτειλε ἀφοῦ πρότερο οἰκητήριο δικαιοσύνης κι εἰρήνης ἦταν ὁ οὐρανός καί τώρα ἡ γῆ ὅταν ἐπί τῆς γῆς ὑπέστη τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί πάντα ταῦτα κι ὁ Σωτήρ κατά διάφορες ἐπίνοιες ἐπειδή Αὐτός διά τῆς ἁγίας Παρθένου ἀλήθεια πού ἀνέτειλε στόν κόσμο κι ἐκ γυναικός γεννήθηκε κείνη πού ἔλυσε τό ψεῦδος ἐπί γῆς ὄντας καί δικαιοσύνη Πατρός ἐξ οὐρανοῦ διακύπτοντας κλίνοντας οὐρανό καί καταβάς. Ἄν πᾶς ἄνθρωπος ψεύτης μόνος ἔξω ὁ Ἰησοῦς καθό ἄνθρωπος κι ἐπειδή οὐδέποτε πρόσφερε ξένο διέκυψε ἐξ οὐρανῶν δικαιοσύνη ἀναπαυμένη στήν ἀλήθεια κι ἔγινε ἕνα ἤ μᾶλλον εἶναι γιά νά ἀπο-λαύσουν ὄχι μόνο ἐλέους Θεοῦ κι ἀληθείας ἀλλά καί δικαιοσύνης ἐξ οὐρανῶν καί τῆς φίλης της εἰρήνης ἀφοῦ δικαιοσύνη βλάστημα εἶναι αὐτή.

Βλέπε ἀναγνώστη πῶς μέ βεβαιότητα προφητεύει πώς ὁ Πατήρ θά δώσει στούς ἀνθρώπους τόν Υἱό Του πού 'ναι χρηστότης ἐπειδή ὅπως Αὐτός εἶπε οὐδείς ἀγαθός εἰ μή εἷς ὁ Θεός κι ἡ γῆ θά δώσει καρπό δηλαδή ἀποστόλους κι ἄλλους πιστούς χριστιανούς πού βλάστησαν ἀπ' τή γῆ τῆς Ἰουδαίας καί γιά νά ποῦμε ἁπλούστερα ὅταν ὁ Χριστός γεννηθεῖ τότε θά δώσει ἔλεος ὁ Κύριος στούς ἀνθρώπους κι αὐτή ἡ αἰσθητή γῆ θά εὐθηνήσει δηλαδή ἀφθονήσει ἀπό κάθε καρπό. Πρόσχες ἀκριβῶς τή δύναμη τῶν προκειμένων ἐπειδή δέ μᾶς ἔδωσε πρῶτα τόν καρπό της κι ἔπειτα ὁ Χριστός μᾶς χάρισε τή χρηστότητα ἐπειδή μήτε ἦταν δυνατό ὅλως νά μπορούμε στό Θεό νά καρποφοροῦμε χωρίς νά Τόν γνωρίζουμε ἀλλά ἀφοῦ ὁ πάντων Κύριος μᾶς ἔδωσε χρηστότητα καί μᾶς ἔσωσε τότε μᾶς μετέστησε σέ ἀληθῆ θεογνωσία κι ἡ γῆ ἔδωσε τόν καρπό της καί καρποφορήσαμε ἐν Χριστῷ πᾶν εἶδος ἐπιεικείας πνευματικῆς. Ὁ Χριστός ἀποθανών ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε διά τῆς τριημέρου ἀναστάσεως καί δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψε διά τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπελεύσεως κι ἀπό δῶ ἡ γῆ δηλαδή ἡ φύση τῶν ἀνθρώπων ἔλαβε γονιμότητα κι ἡ αἰσθητή γῆ τούς καρπούς δίνει ἀλλά ἄν ἁμαρτάνουμε κι αὐτή δέ δίνει τούς καρπούς ὥστε ἡ γῆ μας θά δώσει τόν καρπό της ἡ κάτω τόν ἐφήμερο κι ὁ χοῦς καί τό σῶμα τόν αἰώνιο πού θά ἐναποθέσουμε στούς θείους ληνούς.

Δικαιοσύνη ἐδῶ κάθε ἀρετή τῆς ὁποίας τό φῶς προπορεύεται κι ἀστράπτει ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ σάν λαμπάδα ὥστε νά Τόν ἀποδεικνύει στούς ἀνθρώπους. Κι ὁ Χριστός ἐρχόμενος στόν κόσμο θά βάλει στό δρόμο τά διαβήματά Του δηλαδή τή στράτα τῶν ἀρετῶν πού πρῶτος Αὐτός περπάτησε καί τήν αὐτή στράτα θά δείξει καί στούς ἄλλους χριστιανούς διαμέσου τῆς ὁποίας περπατώντας κι αὐτοί καί πολιτευόμενοι θά

καταντήσουν σ' Αὐτόν πάλι τό Χριστό. Κι ἄλλως μποροῦμε νά νοήσουμε πώς ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης εἶναι κεῖνος πού ὀνόμασε πιό πάνω δικαιοσύνη λέγοντας δικαιοσύνη ἐνώπιον Αὐτοῦ προπορεύσεται ἀφοῦ ὁ Πρόδρομος φύλαττε τή δικαιοσύνη τοῦ νόμου καί δικαίως πολιτεύτηκε. Αὐτός λοιπόν ἐνώπιον δηλαδή ἔμπροσθεν τοῦ Χριστοῦ θά προπορευθεῖ ἰδού Ἐγώ ἀποστέλλω τόν ἄγγελόν Μου πρό προσώπου Σου ὅς κατασκευάσει τήν ὁδόν Σου ἔμπροσθέν Σου κι ὁ Ἀββακούμ πρό προσώπου Αὐτοῦ πορεύσεται λόγος καί ἐξελεύσεται εἰς πεδία κατά πόδας Αὐτοῦ γιατί ἑβόα ἑτοιμάσατε τήν ὁδόν Κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τάς τρίβους αὐτοῦ καί σύ θά νοήσεις κι ἄλλο πώς ἡ θεότης κι ἡ αὐτοδικαιοσύνη δηλαδή ἐνώπιον τοῦ προσλήμματος τοῦ Χριστοῦ ἡγεμόνευε κι ἔθετε σέ εὐθεία τίς πορεῖες τοῦ προωρώμην τόν Κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντός – ιε΄/15ος. Σαφέστερα λέει ἐδῶ πώς δικαιοσύνη ἑκάστου θά προελεύσεται γιά τόν καθένα καί θά θέσει σέ ὁδό τά πόδια του ἀφοῦ μετά τή δωρηθεῖσα χρηστότητα στή γῆ διά τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου ἕκαστος τῶν κατοικούντων στή γῆ διά τῆς διακυψάσης ἐξ οὐρανῶν μετέχοντας δικαιοσύνης θά 'χει δικαιοσύνη ἴδια νά προηγεῖται καί νά θέτει σέ ὁδό τήν ἄνω τά διαβήματά του ὥστε μέ δικαιοσύνη ὁ Δεσπότης σάν ξεναγός τῆς πορείας μας ἡγεῖται τρίβοντας τήν ὁδό τῆς ἀρετῆς καί μέ οἰκεία ἴχνη δηλώνει τήν ὁδό αὐτή ἐργαζόμενος καί μᾶς βεβαιώνει καί μέ λόγο ὁ ἴδιος ὁ Δεσπότης τώρα πρός τόν Ἰωάννη λέγοντας ἄφες ἄρτι ἐπειδή ἔτσι πρέπον νά πληρώσουμε πᾶσα δικαιοσύνη καί τώρα πρός τούς οἰκείους μαθητές μάθετε λέγοντας ἀπ' Ἐμοῦ ὅτι πρᾶος εἰμι καί ταπεινός τῇ καρδίᾳ καί εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν κι ἄλλοτε πάλι νίπτοντας τά πόδια τους καί λέγοντας ὑπόδειγμα σᾶς ἔδωσα γιά νά κάνετε κι ἐσεῖς ὅπως κι Ἐγώ κι Αὐτός λοιπόν πρότερος ὅδευσε τήν ὁδό τῆς δικαιοσύνης κι ἔγινε σέ μᾶς ὁδός καί λέγοντας Ἐγώ εἰμι Ἡ ὁδός καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή οὐδείς ἔρχεται πρός τόν Πατέρα εἰ μή δι' Ἐμοῦ.

ΠΗΓΗ: ΔΡΑΜ 2019 ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣ